

ДО
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Гр.СОФИЯ

К О Н Ц Е П Ц И Я

ЗА СТРАТЕГИЧЕСО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОЕНЕН СЪД-СОФИЯ

от полковник ХРИСТО ЦЕНОВ ХРИСТОВ - заместник на
административния ръководител - заместник - военно - окръжен прокурор на
Военно-окръжна прокуратура-София

Кандидат за заемане на длъжността „Административен ръководител-
председател на Военен съд-София“

ОТНОСНО: участие в конкурс за избор на Административен
ръководител- председател на Военен съд - София.

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ - чл. 194б, ал. 1, т.2 от Закона за съдебн
власт.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

Представям на вниманието Ви изготвената от мен концепция за
стратегическо управление на Софийския военен съд в качеството си на
кандидат за заемане на длъжността „Административен ръководител-
председател на Военен съд- София“.

В концепцията си съм изложил личната си мотивация за заемането на
длъжността, за която се кандидатирам, опитал съм се и съм се постарал да
анализирам и да дам оценка на състоянието на Военен съд - гр. София и

съществуващите проблеми като въз основа на това съм посочил своите виждания и идеи за по-нататъшното развитие на съда в професионален план.

Кандидатурата ми е мотивирана от разбирането , че Военен съд-София следва да бъде развиван като независим орган на съдебната власт , който прилага закона при пълно зачитане на принципите на справедливия процес, равенството на страните, презумпцията за невиновност, публичността , защитата на правото на защита и вътрешното убеждение на съдиите.

Считам, че административния ръководител следва да бъде не само добър юрист и организатор, но и лидер, който създава спокойна, професионална и мотивираща работна среда . Той трябва да защитава независимостта на съдиите , да подпомага съдебната администрация , да носи лична отговорност за административното управление и да представлява институцията с достойнство и умереност. Именно с тази професионална нагласа и чувство за отговорност се кандидатирам за длъжността административен ръководител-председател на Военен съд-София.

Предмет на концепцията е управлението на Военен съд-София като независима съдебна институция, осъществяваща правораздавателната си дейност при спазване на Конституцията на РБългария, Закона за съдебната власт, Наказателно-процесуалния кодекс и останалите приложими нормативни актове. В този смисъл разглеждам управлението на военния съд като сложна система от организационни , кадрови , финансови , технологични и административни дейности , насочени към създаване на условия за независимо, безпристрастно, своевременно и качествено правораздаване.

Концепцията се основава на разбирането ми, че административният ръководител не се намесва в правораздавателната дейност на съдиите и не упражнява правомощия по отношение на вътрешното убеждение на съдиите. Неговата конституционна и законова функция се изразява в организиране на дейността на съда , управление на административните процеси, ефективно използване на публичните ресурси, развитие на човешкия потенциал и създаване на институционална среда, която гарантира независимото осъществяване на съдебната власт.

Основната цел на настоящата концепция е да предложи практически

приложим модел за управление на Военен съд-София, основан на принципите на правовата държава, независимостта на съдебната власт, законността , професионализма, прозрачността, отчетността и институционалната устойчивост. Постигането на основната цел предполага изпълнението на следните взаимно свързани , управленски задачи:

- да бъде извършен обективен анализ на състоянието на Военен съд-София, включващ кадрова обезпеченост; натовареност; материална база; информационна инфраструктура; специфика на разглежданите съдебни дела;

- да бъдат определени управленските приоритети, включващи кадрови потенциал; професионална квалификация на съдии и съдебни служители; оптимизиране на административните процеси; развитие на електронното правосъдие; защита на класифицираната информация; информационна сигурност; стриктно спазване на принципа за случайно разпределение на делата;

- да бъде планирана и изградена ефективна система за периодично проследяване на постигнатите резултати; анализ на възникналите проблеми и постигнатите резултати; актуализиране на организационните решения в съответствие с динамиката на развитие на обществените отношения , съдебната практика, законодателството и военното дело;

- да се предложи устойчив модел на институционално развитие;

Всички изброени задачи са подчинени на разбирането , че административното управление на съда представлява средство за постигане на качествено и ефективно правосъдие , а не самостоятелна цел.

Стратегическата цел в концепцията е насочена основно към съхранението и усъвършенстването на Софийския военен съд с оглед преосмисляне на ролята и мястото на военния съд в актуалната общественно-политическа реалност , както и разширяването на неговата компетентност и ефективност. В тази връзка считам, че следва и е необходимо да бъде отчетена сложната международна политическа обстановка, както и непредвидимите международни тенденции в развитието на глобалната среда за мир и сигурност в световен мащаб. В този смисъл следва да се отбележи , че военните съдилища и прокуратури , съгласно Параграф 1в от Допълнителните разпоредби на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България са изрично

посочени като „сили от системата за национална сигурност на Република България“. Нещо повече- военните съдилища и военните прокуратури, съгласно чл.50, ал.2 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България във военно време се включват и зачисляват към Въоръжените сили на Република България като се комплектуват с личен състав, оръжие, специална и друга техника, които осигуряват поддържането на оперативна готовност за изпълнение на задачите по отбраната и защитата на страната. Специфичните условия , породени от евентуален въоръжен конфликт обуславят спецификата на организацията, тактиката , хода и развитието на досъдебното и съдебното производство във военно време. Поради това практическият опит многократно е доказал неадекватността на мирновременните правила на наказателния процес към условията на въоръжен конфликт.

Считам , че единствено и само военните съдилища са призвани във военно време да създадат адекватен комплекс от мерки за засилена, ускорена и ефективна наказателноправна защита на войсковия ред и дисциплината във въоръжените сили. Използването на военна сила в съвременния свят за решаване и постигане на политически , териториални, етнически, религиозни, икономически интереси на държавите продължава да бъде неразделна и съпътстваща част от международните отношения и международното публично право. Войните съпътстват историята на човечеството и се явяват като „продължение на политиката с други средства“. Мощните негативни въздействия , които те причиняват върху обществените отношения не могат да бъдат ефективно неутрализирани без намесата на наказателно-правната репресия , осъществявана от военните съдилища във военно време. От друга страна, действащите международни конфликти се намират в непосредствена близост до границите на страната ни, което е основание за наличието на повишен риск за националната ни сигурност и неизбежна необходимост от привеждането на българската армия и силите от системата за национална сигурност на РБългария в по-висока степен на бойна готовност , от което неминуемо следва извода , че военните съдилища следва не само да съществуват , но и да се развиват и да се усъвършенстват , защото именно те са определени да правораздават в областта на националната сигурност и отбранителната способност на държавата. По този начин се изгражда възпиращия и отбранителен потенциал на съюзниците от НАТО пряко свързан с укрепването на

националната и колективна отбрана.

Смятам, че двойственият статус на военните съдилища , а именно като органи на съдебна власт от една страна и от друга страна – като част от въоръжените сили, спомага за разследване на престъпления в извънредни условия, въоръжени конфликти, бойна обстановка и във военно време. В тази връзка по време на „военно положение“ и „положение на война“ наказателно-процесуалното законодателство търпи промени в няколко основни насоки , а именно: разширява се компетентността и юрисдикцията на военните съдилища; прилагат се опростени и ускорени производства в наказателния процес относно разследване на престъпления против отбраната, националната сигурност, обществения ред и реда за изпълнение на военна служба; предоставят се военновременни правомощия в наказателния процес на административни органи .

Уреждането на военната служба като професия, модернизацията на българската армия и въоръжените сили, както и членството на Република България в НАТО, предпоставят едни нови обществени отношения, които следва да бъдат надеждно и сигурно охранявани от посегателства, в т.ч. и посредством актуализация на материалното наказателно право, свързано с развитието и усъвършенстването на военните съдилища.

Настоящата концепция се основава на разбирането , че административното ръководство на съд представлява самостоятелна форма на институционална отговорност в рамките на съдебната власт . Неговото предназначение не е упражняването на власт върху правораздавателната дейност , а създаването и поддържането на организационни, кадрови, материални и технологични предпоставки , които гарантират независимото, безпристрастно, своевременно и качествено осъществяване на правосъдието. Именно в тази функция се проявява конституционната роля на административния ръководител като гарант за нормалното функциониране на съда като институция, без да се засяга вътрешното убеждение на съдиите или тяхната правораздавателна компетентност.

Настоящата концепция следва да се възприема като стратегически управленски документ, който съчетава нормативните изисквания към административния ръководител със съвременните принципи на добро

съдебно управление и с практическите потребности на Военен съд-София.

Крайната цел на изготвената концепция е утвърждаването на Военен съд-София като модерна, професионална, независима и обществено-авторитетна съдебна институция, способна ефективно да изпълнява своите конституционни функции в условията на съвременната правова държава.

I. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА

Мотивацията ми да кандидатствам за длъжността „административен ръководител-председател на Военен съд-София“ се основава на убеждението ми, че натрупаният от мен професионален, юридически, военен и управленски опит ми позволява да допринеса за устойчивото развитие на съда като независим, ефективен и обществено разпознаваем орган на съдебната власт.

През 1999 г. завърших Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. След придобиването на правоспособност през 2003г. бях назначен на длъжност „дознател“ в Национална служба „Гранична полиция“-МВР. През 2005г. бях назначен на длъжност „военен следовател“ във Военно-окръжна прокуратура – София, а от 01.06.2026г. изпълнявам длъжността „Заместник на административния ръководител-заместник -военно-окръжен прокурор“ във Военно-окръжна прокуратура-София.

Дългогодишната ми дейност като магистрат във ВОП-София и преди това като офицер от Българската армия и като офицер от МВР в Национална служба „Гранична полиция“, са формирали у мен умения за работа в среда на висока отговорност, дисциплина, конфиденциалност и необходимост от бърза, но законосъобразна преценка.

Кандидатурата ми за заемане на длъжността „Административен ръководител-председател на Военен съд-София“ е естествено продължение на стремежа ми към професионално развитие и поемане на по-голяма институционална отговорност. Тя е мотивирана от разбирането ми, че съдът се намира пред редица организационни, кадрови и обществени предизвикателства, които изискват ясна управленска визия, последователност и активно взаимодействие в рамките на законово

установените правомощия.

Притежавам над 21 години юридически опит като военен магистрат с насока на дейност в наказателното право и процес , както и над 36 години специализиран, военен професионален опит като офицер от Българската армия. Този опит ми е дал задълбочени познания, както за дейността на военните магистрати, военните разследващи полицаи и служители на служба „Военна полиция“, така и за организацията на военната служба устройството на въоръжените сили особеностите на отношенията във военната среда. Този опит е допринесъл за изграждане на управленски умения , свързани с организацията на дейността, разпределението на задачите , носене на отговорност, работа с хора, вземане на решения и управление в условия на повишено напрежение.

В досегашната си дейност винаги съм се стремял да проявявам професионализъм в работата си, уважение към личността и труда на своите колеги. Проявявал съм стремеж да отстоявам своите позиции и виждания, но и да се вслушвам в мненията и предложенията на своите колеги, особено в тези, които са свързани с организационно-професионалния аспект на работата. Опитвал съм се с личния си пример да доказвам правотата на вижданията си, да понасям отговорности и никога да не се оправдавам с грешките на свои колеги. В тази връзка държа да отбележа, че от 01.06.2026г. съм бил назначен на длъжността „заместник на административния ръководител- заместник военно-окръжен прокурор на Военно-окръжна прокуратура-София“.

Цялостният ми професионален път води към надграждане на вече постигнатото и естествен стремеж към самоусъвършенстване , при който богатият ми служебен и житейски опит ми дава увереност , че мога достойно, професионално и с чест да изпълнявам длъжността „Административен ръководител-председател на Военен съд- София“.

Запознат съм с организацията и редът на функционирането , както и с носенето на военната служба във въоръжените сили на РБългария. Като офицер завършил военно училище, както и следдипломна квалификация във ВА „Г.С.Раковски“-София съм запознат с местоположението, войсковия ред и командването на военните формирования, специализираните военни формирования и военните обекти , които са разположени на територията на Военен съд-София.

Преминал съм през всички основни командни длъжности в

Българската армия като офицер от Сухопътните войски – командир на взвод, командир на учебна рота, командир на самостоятелен батальон /приравнен на полк/. Изпълнението на тези длъжности ми е дало практически умения за организиране и ръководене на големи колективи, умения за разпределение на отговорности, както и умения за вземане на решения в условията на повишено натоварване и за разрешаване на организационни и междуличностни проблеми. В тази връзка обаче, ясно съзнавам, че административното ръководство на съдебна институция изисква съвсем различен подход, основан на професионален авторитет, колегиалност, прозрачност, уважение към вътрешното убеждение на всеки съдия и ясно разграничаване между административните правомощия на председателя и независимото осъществяване на правораздавателната дейност.

В конституционната архитектура на Република България съдебната власт е самостоятелна държавна власт, призвана да гарантира върховенството на Конституцията и закона, защитата на правата и законните интереси на гражданите юридическите лица и държавата. Тази конституционна функция определя и особеното място на административния ръководител. Той не упражнява властнически правомощия спрямо правораздавателната дейност на съдиите, а носи институционалната отговорност да организира дейността на съда така, че всеки съдия да може свободно и независимо да формира своето вътрешно убеждение единствено въз основа на Конституцията, на закона и на доказателствата по конкретното дело.

В професионалната си дейност съм придобил практически опит и в организирането на специализирани дейности, свързани със сигурността. Със заповед на административния ръководител на Военно-окръжна прокуратура -София съм бил определен да ръководя специализирано конвойно-охранително отделение, състоящо се от кадрови военнослужещи. Дейността му е включвала обезпечаване сигурността на магистрати, охрана на документи и служители, свързани с регистратури за класифицирана информация, охрана при транспортиране на веществени доказателства и подпомагане на охраната при провеждане на служебни мероприятия.

Бил съм определен и за длъжностно лице, отговарящо за приемане, предаване и документално оформяне и съхранение на служебно оръжие,

както и за организиране издаването на необходимите разрешителни и провеждането на съответните инструктажи относно спазване на мерките за безопасност. Тези отговорности са допринесли за развитие на уменията ми за планиране , контрол, отчетност и управление на дейности , при които се изискват висока степен на сигурност и стриктно спазване на нормативно установени процедури.

На фона на отправените послания за реформа в съдебната система и реално предстоящата такава, намерението ми да се кандидатирам за длъжността „Административен ръководител-председател на Военен съд-София“ се явява едно предизвикателство за мен, което ме мотивира от факта, че компетентността на Военен съд– гр. София обхваща разглеждане на дела по най- обществено значимите производства в отбранителния сектор - делата с изключителна правна и фактическа сложност, свързани с националната сигурност на страната, делата свързани с престъпления против носенето на военната служба, делата свързани с извършването на военни престъпления във военно време, бойна обстановка или при участие в мисия или операция извън страната, както и делата за престъпления , извършени от военнослужещи от въоръжените сили и от служещи в министерството на вътрешните работи , които участват в международни военни или полицейски мисии в чужбина. Разширяващото се участие на българските въоръжени сили в мисии и операции извън страната, предполага специфични военни познания и действия от военните магистрати, които не са сходни с познанията и действията, извършвани и изисквани от невоенните магистрати. С оглед членството ни в НАТО и Европейския съюз , налагащо възприемането на единни стандарти в правните системи и въоръжените сили, от важно и определящо значение е обстоятелството , че в САЩ, Великобритания, Италия, Испания , Турция, Гърция и много други страни съществуват специализирани военни правораздавателни органи.

С оглед интензивното развитие на международната обстановка и приоритетите в изграждането на съвременни и боеспособни Въоръжени сили на РБългария, се надявам, чрез моя и на колегите ми професионален опит и труд да успея да докажа необходимостта от съществуването и развитието на Военен съд-София, като водещо и работещо звено в системата на съдебната власт. Повишаването на общественото доверие във Военен съд-София изисква прозрачност, достъпна информация за

дейността на съда и професионална комуникация с гражданите и медиите. Публичността трябва да се осъществява при спазване на презумпцията за невинност, защита на личните данни, тайната на съвещанието и изискванията за опазване на класифицираната информация. В тази връзка, за да бъде уреден ефективно, оптимално и качествено статута на военните съдилища е необходимо внимателно и обмислено разглеждане, анализиране и използване на националния и чуждестранен исторически опит като се отчита преди всичко българския национален интерес, българските национални традиции и съвременната геополитическа обстановка.

Основните насоки в дейността на административния ръководител, които ще следвам ще бъдат: подобряване престижа и издигане авторитета на Военен съд – София ; усъвършенстване и подобряване на административното управление на съда; повишаване квалификацията на военните съдии и съдебните служители чрез организиране на обучителни семинари и мероприятия; подобряване качеството на административното обслужване; ефективно използване на иновативните и информационните технологии за постигане на по-голяма резултатност и ефективност в правораздавателната дейност на съда и подобряване на административното обслужване; повишаване на общественото доверие във Военен съд-София и формирането на обществена представа за необходимостта от съществуването и развитието на Военен съд-София. Също така искам да добавя , че ще бъдат предприети мерки в дейността на административния ръководител , за да бъдат създадени ползотворни контакти с другите държавни органи и най-вече със съдилища в съдебния район, което към настоящият момент не е развито като активна административна дейност, за да бъде отчитана и представяна достойно и справедливо дейността, резултатите и постиженията в работата на СВС.

Като административен ръководител бих насочил усилията си към изграждане на професионална среда , в която всеки съдия да може да упражнява правомощията си независимо, а всеки съдебен служител ясно да познава своите функции , отговорности място в общата организация на работа. Ефективното управление на съда изисква не формален подход, а последователно планиране, отчетност, предвидимост и доверие между съдиите, съдебните служители и административното ръководство.

Убеден съм , че административният ръководител следва да бъде не

само висококвалифициран юрист , но и отговорен лидер , който създава условия за плодотворна и независима работа на съдиите, мотивира съдебните служители, управлява ресурсите прозрачно и носи лична отговорност за организационното развитие на институцията.

Вярвам , че последователното реализиране на изложените в настоящата концепция стратегически цели, управленски приоритети и конкретни мерки ще допринесат и ще способстват за по-нататъшното утвърждаване и развитие на Военен съд-София като модерна , стабилна и авторитетна съдебна институция която осъществява своите конституционни функции при стриктно спазване на принципите на правовата държава, независимостта на съдебната власт и справедливия съдебен процес. Това е управленския модел , който възприемам като необходим не само за успешното изпълнение на функциите на административния ръководител, но и за устойчивото развитие на съдебната институция в интерес на обществото, държавата и върховенството на правото.

С тази професионална нагласа, с уважение към независимостта на съдебната власт и с готовност за упорита и последователна работа кандидатствам за длъжността „административен ръководител-председател на Военен съд-София“. При евентуалното ми избиране ще положа необходимите професионални и организационни усилия за утвърждаването на Военен съд-София като ефективна , компетентна и обществено отговорна институция.

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ВОЕНЕН СЪД-СОФИЯ.

Ефективното управление на една съдебна институция следва да се основава на задълбочен анализ и оценка на нейното фактическо състояние, на нормативната среда , в която осъществява своята дейност , както и на наличните организационни, кадрови и материални ресурси.

Военен съд-София има специфично място в съдебната ни система. Неговата компетентност обхваща наказателни дела със значима обществена, правна и фактическа сложност, включително дела, свързани с

военната служба, отбраната, националната сигурност, класифицираната информация, участието на български военнослужещи в международни мисии и дейността на структурите от отбранителния сектор. Това изисква от административния ръководител не само юридическа подготовка, но и добро познаване на военната среда, институционална отговорност и способност за устойчиво управление на съдебната администрация.

Военен съд -София разглежда дела , свързани с дейността на военнослужещи , структури от системата на отбраната и националната сигурност, участие на български военнослужещи в мисии и операции извън страната , както и производства , при които се работи с чувствителна класифицирана информация . Това изисква от съдиите не само висока юридическа квалификация , но и познаване на военната организация, военната терминология и нормативните актове, уреждащи отбраната и военната служба.

Особено място в дейността на Военен съд-София заема работата с класифицирана информация. Значителна част от делата съдържат документи и материали , свързани с националната сигурност, отбраната или международните ангажименти на РБългария. Това налага поддържането на надеждна система за защита на класифицираната информация , основана на стриктно спазване на нормативните изисквания , постоянен контрол върху организационните процеси и регулярно обучение на съдиите и съдебните служители.

Съществено значение за правилната оценка и анализ на дейността на Военен съд-София има и анализът на натовареността. При преценката на този показател не следва да се отчита единствено броят на постъпилите и приключилите дела. Реалната натовареност се определя от фактическата и правна сложност на делата, обема на доказателствения материал, броят на участниците в процеса, наличието на класифицирана информация, както и от други административни дейности , които не намират отражение в статистическите показатели. Именно поради това при отчитането и оценката на кадровите потребности на военния съд следва да се прилага комплексен подход, отчитащ както количествените , така и качествените характеристики на правораздавателната дейност.

Основна и характерна черта в дейността на военните съдилища е компетентно, качествено и ефективно правораздаване в разумни срокове. Ефективността на административното управление не следва да се измерва

чрез интензивността на административното въздействие , а чрез способността на институцията да създава условия за качествено правораздаване. Административният ръководител не ръководи съдията при решаване на делото, а организира кадровите, материалните, финансовите, технологичните и административните процеси, които обезпечават нормалното функциониране на съда. Именно в тази организационна функция се проявява неговата институционална отговорност.

Анализът на качеството на правораздавателната дейност на Военен съд-София показва , че съдът поддържа добри професионални стандарти и високо качество на постановяваните съдебни актове. Поддържането и повишаването на тези резултати изисква системен анализ на изменените и отменените съдебни актове , проследяване на практиката на Върховния касационен съд , Конституционния съд, Европейския съд по правата на човека и Съда на Европейския съюз, както и насърчаване на непрекъснатото професионално обучение.

Дейността на военните съдилища, осъществявана в условия след редуциране броя на първоинстанционните военни съдилища и след преразпределяне на тяхната териториална компетентност и функции и намаляване броя на съдебните служители, за пореден път доказва, че те не губят капацитета и възможността да работят в съответствие със съвременните европейски изисквания, правила, практики и перспективи. В тази връзка следва да бъдат посочени и новите предизвикателства, които предстоят пред военните съдилища , а именно тези , които са свързани с разглеждането и решаването на евентуални бъдещи наказателни дела за киберпрестъпността , компютърните престъпления, свързани с компютърни мрежи, компютърни програми, компютърни данни, компютърни вируси, както и престъпленията , извършвани от и чрез изкуствен интелект по електронен път или на електронен или друг носител.

Наред с положителните резултати , анализът очертава и няколко основни предизвикателства пред развитието на съда. Те се изразяват в необходимостта от кадрово укрепване на съдийския и служителския състав, по-нататъшно развитие на електронното правосъдие, усъвършенстване на административната организация, повишаване на информационната сигурност и на киберсигурността, подобряване на

публичната комуникация и утвърждаване на общественото доверие в дейността на съда. Решаването на тези въпроси изисква последователна управленска политика, основана на планиране, отчетност, професионален диалог и ефективно използване на наличните ресурси.

Военното правораздаване води началото си от далечната 1879г., когато към Военното министерство е създадено Военно-съдебно отделение /Главен военен съд и Военна прокуратура/ със седалище в гр.София. След приемането на Търновската конституция на 16 април 1879г. в Княжество България се учредяват основните държавни институции. В чл.72 от Търновската конституция е било предвидено, че военните лица се съдят само от военни съдилища, когато се намират на действителна военна служба. С Указ №23 от 17 юли 1879г., издаден от княз Александър I Батенберг(обн.Дв.бр.2 от 04.08.1979г.), във Военното министерство е било създадено Военно-съдебно отделение/Главен военен съд/. С Приказ по военното ведомство №25/27.08.1979г., издаден от военния министър генерал Паренсов е бил учреден един постоянен Военен съд с местопребиваване в столицата София.

Военните съдилища у нас са съществували постоянно от създаването си през 1979г. и до днес, като са преминавали през сложни периоди на войни и редица смени на общественно-политически формации. В този смисъл историята и практиката е доказала, че функционирането им заслужава положителна оценка, тъй като при сложни общественно-политически вътрешни и международни условия /събития/ военните съдии добросъвестно, доблестно и с офицерска чест са изпълнявали правомощията и задълженията си. В този смисъл следва да се отбележи, че понастоящем само и единствено военните съдилища и военните прокуратури имат възможността, подготовката и правомощията да действат адекватно на място по време на участия на българските въоръжени сили в мисии, международни учения или военни операции извън границите на РБългария. Тази им функция произтича от принципа на приоритета на юрисдикцията на държавата към своите въоръжени формирования, който е възприет от държавите – членки на НАТО и е юридически закрепен в Споразумението между страните по Северноатлантическия договор относно статута на техните въоръжени сили / SOFA /.

Софийският военен съд/CBC/ е един от най-старите органи на

съдебната власт. Той е със седалище в гр. София-1000, Съдебна палата, бул. „Витоша“ №2, партер. СВС осъществява дейността си на основата на чл. 119, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 61 от Закона за съдебната власт, в съответствие с конституционната, законова и подзаконова нормативна уредба, при спазване принципите и европейските стандарти в правораздаването. СВС е постоянно действащ специализиран съд в мирно и във военно време, изграден е на териториален принцип и не следва структурата на въоръжените сили.

СВС се помещава на партера в сградата на Съдебната палата в гр. София. Ползва 9 служебни помещения и 1 помещение на втория етаж, където са разположени Регистратура „Класифицирана информация“, Регистратура КИ на НАТО и Регистратура КИ на ЕС.

Съдебните заседания се насрочват и провеждат в зала 18, ет. 4 на Съдебната палата, а при необходимост и възможност са се ползвали и други свободни зали.

През 2025 г. в СВС в експлоатация са общо двадесет и шест компютъра в добро техническо състояние. Двадесет и четири се използват като работни станции и два са в ролята на импровизирани сървъри – по един за САС „Съдебно деловодство“, „Аладин“ - интегрирана система за управление на човешките ресурси и правно-информационната система „Апис“. За антивирусната защита на работните станции се инсталира ESET Endpoint Antivirus с лиценз от Висшия Съдебен Съвет (до 20.02.2026 г.). Свързаност с Интернет се осъществява чрез провайдъра „Еволинк“ и резервна връзка до ЕИСС чрез телекомуникационния оператор А1.

Съдебна зала № 18, ползвана от съда, е оборудвана с компютър LENOVO ThinkCentre M70s с ОС Windows 10 Professional OEM - 1 бр. и монитори – 2 бр. Върху сървърите е изграден домейн с Активна директория (Active directory AD) на Софийския военен съд, която позволява повишаване на информационната сигурност, използване на политики, за управление на потребителските компютри и/или профили. В домейна се интегрират и информационните системи, с които работи съда. Подновен е абонаментът за една година за Microsoft 365 Business Standard – 18 броя, за всички съдии и служители. Използват се най-новите функционалности на офис продукта на Microsoft, включващ освен познатите ни Word, Excel и Outlook, още и Microsoft SharePoint - платформа за управление на документи и сътрудничество, Microsoft Teams

- платформа за комуникация.

На 11.08.2020 г. в съда е внедрена Единната информационна система на съдилищата /ЕИСС/. Системата има и тестов вариант за обучение и проиграване на различни ситуации. От тази дата новите дела се обработват от ЕИСС. Всички съдии и съдебни служители разполагат с работни места, оборудвани с компютърна конфигурация, включваща персонален компютър, LCD монитор и принтер. В стаята на съдебните секретари са инсталирани два мрежови лазерни принтери, предвидени за по-голямо натоварване, с оглед по-големия обем на разпечатвани документи. На всички съдии и служители е осигурен достъп до деловодната система, използвана от съда, достъп до вътрешни нормативни актове (заповеди на административния ръководител, разпределения на делата, графици за дежурства, отпуски и др.) и интернет през локалната компютърна мрежа. Решенията, с които присъдите са влезли в сила, се публикуват на интернет страницата на СВС след като прокурорът е уведомил съда, че са предприети действия по изпълнението на наложеното наказание. С оглед повишаване нивото на компютърната и информационната сигурност и защита на данните, в съда, със *Заповед № 219/12.10.2020 г. на административния ръководител на СВС* са утвърдени и действат *Вътрешни правила за информационната осигуреност и сигурност, достъп до Интернет и работа с компютърната, копирната и принтерна техника в Софийския военен съд*. СВС съд има сайт с адрес: <https://sofia-vs@justice.bg>, който функционира пълноценно от 01.12.2019 г. Създаден е след изпълнението от ВСС на проект по Оперативна програма „Добро управление“ с наименование „Доразвитие и централизиране на порталите в СП за достъп на граждани до информация, е-услуги и е-правосъдие“. На сайта се публикуват съдебните актове на съда при спазване на Закона за защита на класифицирана информация и Закона за защита на личните данни, както и информация за насрочените съдебни заседания, новини, обявления, декларации, доклади и съобщения, което гарантира постоянна информираност на обществото за дейността на съда. През отчетния период честотата на информацията на уебсайта на СВС се е обновявала по две направления - периодично и ежедневно. Езикът, на който е поднесена, винаги е разбираем за граждани и медии. Сайтът на съда в значителна степен отговаря напълно на нуждите на потребителите на интернет-страницата, като се ползват в достатъчна степен достиженията

на информационните технологии.

В съда е на разположение програмен продукт на фирма „Апис“ - „Апис право“, инсталиран на файлов сървър и общодостъпен за съдиите и служителите посредством локалната компютърна мрежа на съда. Със *Заповеди № 61/27.02.2025 г., № 50/13.02.2025 г., № 70/11.03.2025 г. (изм. със Заповед № 129/23.05.2025 г.) и № 71/11.03.2025 г.* на и. ф. административния ръководител са определени лицата, имащи право на достъп до данни посредством „Справки външни системи чрез ЕИСС“, до Project space (ЕИСС), до Регистъра на населението – Национална база данни „Население“ и електронната поща на съда. На основание чл. 96 и чл. 99, вр. чл. 86 от ЗСВ, с оглед подобряване на организация на работата на съда във връзка мрежовата и информационна сигурност, в съответствие с Закона за електронното управление, чл. 21 от Закона за киберсигурност, Наредба за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност (приета с ПМС № 186 от 26.07.2019 г., обн., ДВ, бр. 59 от 26.07.2019 г., в сила от 26.07.2019 г., изм., бр. 36 от 13.05.2022 г., бр. 47 от 24.06.2022 г., в сила от 24.06.2022 г.); Наредба за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги (приета с ПМС № 3 от 9.01.2017 г., обн., ДВ, бр. 5 от 17.01.2017 г., в сила от 1.03.2017 г., изм. и доп., бр. 66 от 10.08.2018 г., в сила от 10.08.2018 г., бр. 4 от 14.01.2020 г., в сила от 14.01.2020 г., изм., бр. 47 от 24.06.2022 г., в сила от 24.06.2022 г., изм. и доп., бр. 80 от 20.09.2024 г.) и Наредба № 6 от 3.08.2017 г. за извършване на процесуални действия и удостоверителни изявления в електронна форма (издадена от Висшия съдебен съвет, обн., ДВ, бр. 67 от 18.08.2017 г., в сила от 18.08.2017 г., изм. и доп., бр. 93 от 7.11.2023 г., в сила от 1.07.2024 г., бр. 53 от 1.07.2025 г., в сила от 1.07.2025 г.), и. ф. административният ръководител на съда е издал *Заповед № 265/08.12.2025 г.*, с която системният администратор в СВС е определен за лице, отговарящо за мрежовата и информационна сигурност в СВС; разписани са функционалните му задължения.

Бюджетът на съдебната власт е утвърден по видове показатели съгласно Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г.

С решение на Пленума на ВСС Протокол № 12 от 15.05.2025 г. е утвърден бюджета на Софийския военен съд в размер на 1 551 934.00 лв.

С решение на Пленума на ВСС по Протокол № 9 от 03.04.2025 г. са

увеличени трудовите възнаграждения и ранговете на съдиите, считано от 01.03.2025 г.

С решение на СК на ВСС по Протокол № 13 от 08.04.2025 г. са увеличени трудовите възнаграждения и ранговете на съдебните служители, считано от 01.03.2025 г.

В бюджетната сметка на СВС за 2025 г. няма утвърдени капиталови разходи и такива не са извършвани.

Събраните суми от НАП, които са постъпили по сметка на ВСС през 2025 г. по издадени изпълнителни листове, са в размер на 14 300.39 лв., от които: 2 490.65 лв. – държавни такси; 4 476.64 лв. – глоби и 7 333.10 лв. – съдебни разноси.

В транзитната сметка на съда, постъпилите приходи за 2025г., които доброволно са били внесени от страните по делата, са в размер на 27 068.29 лв., от които: 1 575.63 лв. – съдебни разноси, 25 404.00 лв. – глоби и 86.00 лв. – държавни такси.

Сумите по издадените изпълнителни листове през годината по сметка на съда са в размер на 1 525.00 лв., като от тях – 1 500.00 лв. са за глоби и 25.00 лв. – държавни такси.

Утвърдената бюджетна сметка на съда от началото на годината способства напълно при изпълнение на целите и задачите на СВС.

През отчетния период, като приоритетни разходи, са осигурявани редовно средства за изплащане на работни заплати и за всички други плащания на съдиите и служителите.

В съда е създадена необходимата организация за поддържане на добро финансово състояние и ефективно, ефикасно и икономично използване на бюджетния ресурс.

Финансовото управление и контрол се извършва при засилена финансова дисциплина и ясно дефинирани приоритети, като не са поемани ангажменти за разходи, които финансово не са били обезпечени. Не са допуснати просрочени задължения и вземания.

При стриктно спазване на принципите на икономичност и целесъобразност от страна на съдиите и служителите, през 2025 г. е било постигнато редовно изплащане на хонорари на вещи лица, пътни разноси на свидетели и възнаграждения на съдебни заседатели.

Бюджета на съда се изготвя от административния ръководител на военния съд планово, рационално и качествено, в съответствие с

изискванията на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС) и Закона за публичните финанси (ЗПФ), при стриктно спазване на принципите за всеобхватност, отчетност и отговорност, адекватност, икономичност, ефективност, ефикасност, прозрачност, устойчивост, целесъобразност и законосъобразност. Това е предпоставка за по-добро финансово управление на Военен съд-София и контрол във всички структури, програми, дейности и процеси.

Считам, че в рамките на получените бюджетни средства, съдът следва да осъществява нормално и независимо своята съдебна дейност. Съдът следва да получава финансови средства с оглед на неговата независимост. Това може да бъде постигнато чрез създаването на отлична финансова организация, стратегическо планиране на финансовите средства, коректно и своевременно изпълнение на всички финансово-счетоводни и управленчески задължения. В тази връзка като административен ръководител ще спазвам стриктно основните принципи за управление на публичните финанси, а именно - законосъобразност, целесъобразност и икономичност при извършване на разходите.

Софийският военен съд (СВС) е първоинстанционен специализиран наказателен съд, чиято подсъдност е определена в чл. 396 от НПК, като разглежда и решава дела за всички престъпления по Наказателния кодекс, извършени от военнослужещи; генерали, офицери и лица от сержантския и редовния състав от други министерства и ведомства; резервистите при изпълнение на активна служба в доброволния резерв и лицата на военновременна служба; гражданските лица на служба в Министерство на отбраната, в Българската армия и структурите подчинени на министъра на отбраната, в Националната служба за охрана, в Държавна агенция „Разузнаване“ при или по повод изпълнение на службата им, както и за престъпления, извършени от изброените категории лица, в осъществяването на които са участвали и граждански лица.

Териториалната компетентност на Военен съд - София се разпростира на териториите на 12 административни области: София-град, София-област, Перник, Кюстендил, Благоевград, Видин, Монтана, Враца, Плевен, Ловеч, Велико Търново и Габрово.

В района на Софийския военен съд /СВС/ са разположени множество военни формирования, освободени войскови райони, Министерство на отбраната, Щаб на отбраната, структури на подчинение

на министъра на отбраната, сред които служба „Военна информация“, служба „Военна полиция“, Комендантство-МО, ИА „Военни клубове и военно-почивно дело“, Институт по отбраната, Военно-медицинска академия, Военна академия „Г.С.Раковски“, Национален военно-исторически музей и други структури създадени със закон или с акт на Министерския съвет, както и Национална служба за охрана при Президента на Република България/НСО/, и Държавна агенция разузнаване/ДАР/.

Към тях е необходимо да бъдат прибавени и тези военни формирования, за които до 01.04.2014 г. разследванията са се провеждали от закритата Военно-окръжна прокуратура - Плевен.

С оглед на гореизложеното, следва да се има, предвид че компетентността на СВС обхваща разследвания по най- обществеността на производствата в отбранителния сектор и делата с най-голяма правна и фактическа сложност. Наред с това СВС разглежда и дела за извършени престъпления в чужбина от наши военнослужещи, участващи в задгранични мисии, които са подсъдни на СВС.

Към настоящия момент най-голям брой подсъдни на военен съд лица са съсредоточени в съдебния район на СВС, където са дислоцирани големи военни формирования на Сухопътни войски, Военновъздушните сили и Съвместното командване на силите, обхващащи значителна част от боеспособната армия;

В съдебния район на Софийския военен съд /СВС/ са съсредоточени в най-голяма степен движимото и недвижимото имущество на Министерството на отбрана, както и материалните средства и активи на Министерство на отбраната, Българската армия, структурите, подчинени на министъра на отбраната, които най- често са обект на посегателства от подсъдните на военен съд лица. Извършването на дейности по реализацията на значими инфраструктурни проекти, както и такива за обновяване на въоръжение и техника в българската армия, свързани с модернизацията Военновъздушните сили, Сухопътни войски и Военноморските сили, са съпроводени с разходването на значителни публични финансови ресурси. Седалището на отговорните длъжностни лица, ангажирани по тези проекти, включително и провеждани по реда на ЗОП, е в гр. София. По общото правило на чл. 36, ал. 1 от НПК (подсъдност по местоизвършване на престъплението) в Софийския военен

съд са разглеждани и решавани редица такива дела. Дейността на Софийския военен съд е и допълнително, и изрично законодателно закрепена в чл. 37, ал. 3 от НПК, според който на съда е придадена и изключителна компетентност да разглежда и решава всички дела за престъпления, извършени от военнослужещи от въоръжените сили и от служещи в Министерството на вътрешните работи, които участват в международни военни или полицейски мисии в чужбина.

Статутът на военните съдилища е конституционно установен в чл.119,ал.1 от Конституцията, където е предвидено, че правораздаването в РБългария се осъществява и от военни съдилища, които са посочени заедно и редом с Върховния касационен съд, Върховния административен съд, апелативни, окръжни и районни съдилища.

Правното положение на военния съд е уредено и в Раздел VI на Закона за съдебната власт /ЗСВ/. В случая особеното е това, че съгласно чл. 161, ал.5 от ЗСВ назначените като военни следователи, прокурори и съдии се приемат на военна служба и им се присвоява офицерско звание. Затова в чл. 262 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България /ЗОВС на РБ/ са уредени правомощията на административните ръководители, които действат в условията на обвързана компетентност по приемането и освобождаването от военна служба на военнослужещите военни съдии от военните съдилища, както и правата и задълженията на военните магистрати във връзка с изпълнението им на военната служба. Също така относно статута на военните магистрати в Глава седма „Военна служба“, Раздел XIV от ЗОВС на РБ озаглавен „ Военна служба във военните съдилища и прокуратури“, в чл.262,ал.8 е изрично указано, че:

„ За неуредените от Закона за съдебната власт въпроси относно правата, задълженията и ограниченията на правата на военнослужещите от военните съдилища и военните прокуратури се прилага този закон“/ЗОВС на РБ/.

Компетентността на военните съдилища е „с оглед субекта на престъплението“, което е изрично уредено в чл. 396 от НПК. Делата за всички престъпления от НК извършени от лицата, изрично посочени в тази разпоредба се разглеждат като първа инстанция от окръжните военни съдилища. В този смисъл военните съдилища са специализирани съдилища.

Изключително съществен и важен факт от дейността на военните

съдилища е свързан с дейността на лица и обекти, свързани с държавната тайна , която е от особено значение за националната сигурност на страната. Статутът на военните съдии като военнослужещи е допълнителна гаранция за опазване на държавната тайна. Това е така , защото военните съдии имат статута както на магистрати , така и на военнослужещи. Това позволява да бъдат изпращани за осъществяване на функциите им в райони на бойни действия, в райони с неблагоприятни метеорологични или други географски условия, в секретни военни обекти и т.н.

Считам , че относно ефективното изпълнение на функциите си военните съдилища би следвало да се комплектуват с лица, притежаващи воинско възпитание и опит във военната служба, поради което същите могат и са готови да действат заедно с войските в особени и екстремални условия. В тази връзка военните съдии са способни да разберат мотивите , причините и условията за правонарушенията, извършвани от военнослужещите, да изработват юридически препоръки към военното командване и да водят юридическото възпитание на военнослужещите като по този начин са напълно способни да осъществяват работата си в кратки срокове в района на дислокация на войските.

Като положителни страни на дейността на военните съдилища следва да се оценят:

- връзката им с живота на въоръжените сили;
- познаването на армейските условия и нормативните актове , които ги регулират;
- мобилност и способност на личния състав да носи тежестите и лишенията на военната служба;
- високата степен на защита на държавната и военна тайна;
- поддържането на висока степен на бойна готовност;
- поддържането на военна дисциплина, защита на мирното население от деяния на военнослужещи, наказателно преследване на престъпления против мира и човечеството.

За организацията и дейността на военните съдилища са напълно валидни всички принципи на правосъдието- осъществяване на правосъдие само от съдилища, назначаемост на съдиите, равенство на всички пред закона, гласност, състезателност и равноправие на страните, презумпция за невинност, обезпечаване на подсъдимия на право на защита , независимост

на съдиите и подчинението им единствено на закона. Военните съдилища се ръководят от същото материално и процесуално законодателство, от което и общите съдилища при разглеждане на делата. Военните съдии се назначават, повишават, понижават, преместват и освобождават от Висшия съдебен съвет по същия ред и при същите условия, както и останалите съдии.

Във военно време военните съдилища имат изключително важни функции и правомощия за опазване на дисциплината и боеспособността на армията. Единствено и само военните съдилища могат по време на война да постигнат ефективност, мобилност и оперативност при разглеждане на делата в степен, необходима за поддържане на реда, дисциплината и законността във войските.

От 2005 г. до края на 2008 г. законодателят на два пъти ограничава компетентността на военните съдилища, като първоначално бяха извадени държавните служители от главните дирекции „Охрана“ и „Изпълнение на наказанията“ при Министерството на правосъдието, а впоследствие и държавните служители на МВР и ДАНС от правомощията на военните магистрати да провеждат разследвания срещу тях и да бъдат образувани дела във военните съдилища. Това от своя страна доведе до намаляването на натовареността на всички военни съдилища в страната и съвсем естествено се стигна до решение на ВСС по протокол № 6/06.02.2014 г., с което се постанови закриването на военните съдилища и военните прокуратури в гр. Плевен и гр. Варна.

С решение на ВСС по Протокол № 6/06.02.2014 г. са закрити Военен съд - Плевен и Военен съд - Варна. Считано от 01.04.2014 г. Софийският военен съд е определен за правопреемник на Военен съд - Плевен и съдебният район е разширен и освен териториите на Софийска, Благоевградска, Кюстендилска, Пернишка административни области и област София-град, е присъединен съдебният район на Военен съд - Плевен, включващ териториите на Видинска, Монтанска, Врачанска, Плевенска, Ловешка, Габровска и Великотърновска административни области.

Извършената промяна, към настоящия момент, съществено се е отразила на натовареността на редуцирания състав от военните съдии при ВСС. Независимо от това следва да се отбележи, че поетите ангажменти на страната ни като член на НАТО, които са свързани с присъствието и

участието в международни учения на чуждестранни военни контингенти на територията на страната неминуемо ще се отрази в увеличение на натовареността на военните съдилища.

С оглед представяне на обективна, справедлива и вярна оценка относно ролята, мястото и степента на натовареност на Военен съд-София считам, че във връзка с регулирането на степента на натовареност на отделните органи на съдебната власт е удачно да бъдат извършени законодателни промени на нормативната уредба, касаеща подсъдността на военните съдилища, които промени са в правомощията и компетентността на Народното събрание на РБългария. Съгласно принципите на правовата държава и принципа за разделението функциите на властите, законодателната инициатива не принадлежи на съдебната власт. Съгласно чл.87,ал.1 от Конституцията „Право на законодателна инициатива имат всеки народен представител и Министерския съвет“. В този смисъл и в аспекта на преодоляване на дисбаланса на натовареността на съдилищата, следва да бъдат обмислени и предложени промени в подсъдността, чрез които да бъде разширена компетентността на военните съдилища, което би довело до увеличаване на тяхната натовареност и пълноценното оползотворяване на професионалния капацитет на магистратите и съдебните служители, и съответно разтоварване на общите съдилища.

В най-общи линии предлаганите изменения в НПК, считам, че следва да са свързани с разширяването на подсъдността на военните съдилища, като на тях да бъдат подсъдни делата за престъпления, извършени от лицата, служещи във всички органи от системата за национална сигурност на Република България. На военните съдилища би следвало да са подсъдни и делата за престъпления, извършени от граждански лица на служба в Министерството на отбраната, в Българската армия, и в структурите на подчинение на министъра на отбраната, в Национална служба за охрана, в Държавна агенция „Разузнаване“ не само при или по повод изпълнението на службата им; престъпления , извършени от запасни с мобилизационно назначение по смисъла на Закона за резерва на въоръжените сили на РБългария при или по повод изпълнение на службата им; престъпления , извършени от военнослужещи и граждански лица, когато са извършени във военно време или бойна обстановка или при участие в мисия или операция извън страната или във връзка с бойни действия; престъпления , извършени от военнослужещи и

граждански лица, назначени на международни длъжности в структурите на НАТО и Европейския съюз при или по повод изпълнение на службата им; престъпления, извършени от лица визирани в чл.371 от НК, буква „а“, буква „б“, буква „в“ и буква „г“ против отбранителната способност на републиката, против информацията, представляваща държавна тайна, и против чуждестранната класифицирана информация, когато тези престъпления се извършват в съучастие с граждански и цивилни лица, за престъпления с предмет имущество на Министерството на отбраната, Българската армия, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната, Държавна агенция „Национална сигурност“, Държавна агенция „Разузнаване“ и Национална служба за охрана; компютърни престъпления, когато предмет на престъплението са информационни системи или компютърни данни, свързани с дейността на Министерството на отбраната, Българската армия, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната, Държавна агенция „Национална сигурност“, Държавна агенция „Разузнаване“ и Национална служба за охрана;

При анализа на родовата подсъдност на военните съдилища, в частност на Софийския военен съд, следва да се отчете и регламентацията на типично военните престъпления, уредени в Глава тринадесета от Особената част на НК-„Военни престъпления“. Действащата наказателно-правна уредба в НК относно престъпленията против подчинеността и военната чест; отклоненията от военна служба; престъпленията против караулната, постовата, патрулната, вътрешната и граничната служба не съответства в достатъчна степен на съвременните обществени отношения, свързани с отбраната и сигурността на страната, военната подчиненост и носенето на военната служба във военните формирования и по време на международни мисии и учения. За това свидетелства и обстоятелството, че последните години делата за военни престъпления по Глава тринадесета от Особената част на НК, с изключение на длъжностните престъпления, разглеждани от Софийския военен съд (а и в останалите военни съдилища) са малобройни. Уреждането на военната служба като професия, модернизацията на българската армия и въоръжените сили, членството на Република България в НАТО, новата стратегия и тактика при водене на съвременни бойни действия, тактическата организация и дислокация на бойните части и др. обуславят и предполагат едни нови обществени отношения, които следва да се регулират по друг начин, който в най-пълна

степен да съответства на съвременните условия и на съвременната международна обстановка.

1. Кадрова обезпеченост - магистрати и съдебни служители. Становище и предложения за промени в щата

А: Кадрова обезпеченост- магистрати във Военен съд -София.

През 2026 г. и до настоящият момент и. ф. административен ръководител-председател на СВС е бившия административен ръководител-председател на СВС, а именно *съдия полк. Мадлен Димитрова*, определена по Протокол № 40/12.05.2023 г. на Съдийската колегия (СК) на Висшия съдебен съвет (ВСС), считано от 12.12.2023 г., до встъпване в длъжност на нов административен ръководител.

По проведен конкурс за назначаване на длъжността „административен ръководител-председател“ на СВС, с решение по Протокол № 35/24.09.2024 г. на СК на ВСС не е назначен титуляр на длъжността.

Утвърдената щатна численост на магистратите от 01.01.2025 г. до 31.12.2025 г. е била 3 щ. бр.: административен ръководител-председател, заместник на административния ръководител-заместник председател и един съдия.

С Протокол № 15 от заседание на Пленума на ВСС от 26 юни 2026г. по предложение от 15.06.2026г. , обективизирано в Протокол №17 от заседанието на Комисията по атестиране и конкурсите при съдийската колегия на ВСС и на основание чл.30, ал.2, т.8 от ЗСВ 1/една/ свободна длъжност „съдия“ във Военен съд-София е била съкратена , считано от 01.07.2026г., като по този начин понастоящем в СВС правораздават двама съдии – и.ф. административен ръководител-председател на СВС и заместник на административния ръководител-заместник председател на СВС, които притежават необходимата квалификация и продължителен съдийски опит. В тази връзка считам, че не само е необходимо , но и е спешно наложително новоизбрания административен ръководител-председател на СВС да проведе упорита, системна, целенасочена и постоянна работа и дейност относно увеличаване и съхраняване/запазване/ кадровата обезпеченост по отношение щата на военните магистрати.

Специализацията на делата, разглеждани в съда, и настоящият статус на военните съдии предполагат специфична подготовка, която изисква по продължителен период от време, за да може военният магистрат да осъществява пълноценно и ефективно правораздавателна дейност. Дългогодишната липса на кадрово попълнение в недалечно бъдеще ще постави СВС в изключително затруднение да изпълнява функциите си.

При така ограничения съдийски състав и предстоящите обективни обстоятелства, с оглед предстоящото намаляване на работещите магистрати, приложението на принципа на случайно разпределение на делата, прогласен в чл. 9 от ЗСВ, би било изключително затруднено, а при липса на кадрово укрепване – и невъзможно в недалечно бъдеще. По изложените съображения се налага изводът, че увеличаване на щатните бройки за съдии и предприемане на бързи и адекватни действия по обявяване на конкурс е изключително важно за осъществяване на основната дейност на съда.

За сравнение на щатната обезпеченост на СВС с военни магистрати и тяхната редукция /оптимизирането им/ през 2026г. може да бъде извършено сравнение с щата на СВС, който е бил действащ през 2018г. Съгласно утвърденото щатно разписание от 01.01.2018 г. общата численост на Софийския военен съд е била 24 щатни бройки, от които магистрати 9 (в т.ч. административен ръководител-председател и заместник на административния ръководител-зам.-председател и 7 съдии) и 15 съдебни служители. С решение по Протокол № 12 от 26.04.2018 г. от Пленума на ВСС 1 (една) свободна длъжност „съдия“ е съкратена. Така магистратските длъжности в съда са били 8, от които административен ръководител-председател, заместник на административния ръководител-зам.-председател и 6 съдии.

По отношение на щатната численост на магистратите във СВС, във връзка с намаляването и оптимизирането на щатовете, считам, че това дава съществено негативно отражение върху дейността и работата на военните съдии, тъй като ограниченият щат на военните съдии е под санитарния минимум за правилното и спокойно функциониране на СВС. При отчитане на натовареността на магистратите от Софийския военен съд следва да се имат предвид и видът и характерът на разглежданите от тях дела. Голяма част от наказателните дела от общ характер са с фактическа и правна сложност; за множество престъпления и с повече от

един подсъдим; големи по обем, съдържащи десетки, някои стотици, томове писмени доказателства, множество свидетели и експерти. Почти във всички случаи се извършват допълнителни съдебно-следствени действия, като се събират нови относими доказателства и се назначават експертизи за дела с правна и фактическа сложност.

Считам, че пред новото административно ръководство на СВС предстоят големи трудности и предизвикателства в организацията на работа свързана както с редуцирания брой на правораздаващите военни съдии, така и с постъпващите за разглеждане дела в СВС, включително делата с фактическа и правна сложност, които са на производство в СВС, както и с носенето на седмичните дежурства по график от двамата военни съдии.

В резултат на редуцирането на съдийските длъжности и свеждането им до две ръководни бройки към м.юли 2026г., съдът е изправен пред реални затруднения в дейността си както при формирането на разширени състави и възможностите за реакция при отводи или продължително отсъствие на съдия, така и в организацията на правораздавателната дейност и осъществяване на специфичните първоинстанционни съдийски функции по даване на ежеседмични денонощни дежурства. Поради създадената кадрова необезпеченост на съда, считам, че за да може да се осъществява своевременно, ефективно и ефикасно правораздавателната дейност във Военен съд-София неговата щатна обезпеченост от съдийски състав следва да бъде 4/четири/ съдийски длъжности, включително тези на административния ръководител и неговия заместник.

Б: Кадрова обезпеченост- съдебни служители във Военен съд-София.

Съгласно утвърденото щатно разписание, щатната численост на съдебните служители е 15 щатни бройки, от които: 2 щ. бр. ръководни; 10 щ. бр. специализирана администрация и 3 щ. бр. обща администрация.

Ръководни длъжности – 2 щ. бр.: 1 щ. бр. съдебен администратор (изпълняващ функциите и задълженията на финансов контролор; лице по ЗДОИ и лице по безопасност и здраве) и 1 щ. бр. главен счетоводител. Специализирана администрация – 10 щ. бр.: служител по сигурността на информацията – 1 щ. бр. (с възложени функции на „човешки ресурси“ и „каснер“); съдебни секретари - 4 щ. бр., на един от които е възложена допълнителна функция и на статистик; съдебни деловодители - 3 щ. бр.

съдебни деловодители (с допълнителни функции на деловодител в регистратура и архивар, а един изпълнява функциите и задълженията и на „съдебен деловодител-ки“ при отсъствието на титуляра, и на лице по данните в СВС); Регистратура за „Класифицирана информация” - 1 щ. бр. съдебен деловодител-класифицирана информация, (изпълняващ функциите и задълженията и на регистратор КИ НАТО и регистратор на КИ ЕС); призовкар - 1 щ. бр. Обща администрация – 3 щ. бр.: 1 щ. бр. системен администратор, 1 щ. бр. специалист стопанисване на съдебното имущество (изпълняващ допълнително функциите на домакин и шофьор) и 1 щ. бр. - чистач. Във връзка с нормалното функциониране на съда и изпълнение на ежедневната му оперативна дейност, всеки от съдебните служители, освен функционалните си задължения, съобразно заеманата от него длъжност, изпълнява и други функции, вменени му със заповед на председателя, така че съдът да може да осъществява дейността си нормално. Съдебни служители изпълняват допълнително възложените им функции и задължения на: финансов контролор, лице по ЗДОИ; лице по безопасност и здраве; „човешки ресурси“; касиер; статистик; съдебен служител на длъжност „съдебен секретар“ изпълнява функциите и задълженията и на статистик; съдебен служител на длъжност „съдебен деловодител“ изпълнява функциите и задълженията и на „съдебен деловодител“ при отсъствието на титуляра и на „лице по защита на данните“.

Съдебната администрация, в резултат на предприети управленски и организационни действия, допълнително вменяване на функции, ежедневен мониторинг на натоварването и оптимално разпределяне на задачи, е структурирана и организирана по начин, осигуряващ своевременно, качествено и ефективно осъществяване на дейността.

Щатната численост на съдебните служители е недостатъчна. Всеки от съдебните служители освен функционалните си задължения, съобразно заеманата от него длъжност, изпълнява и други функции, вменени му със заповед на председателя, така че съдът да може да осъществява дейността си нормално. Възможността за оптимизиране и възлагане изпълнението на функциите на други служители е изчерпано. Въпреки посочените трудности, в резултат на необходимата квалификация и продължителен стаж в съдебната система, съдебните служители изпълняват ефективно служебната си дейност, съобразно Правилника за администрацията в

съдилищата (ПАС) и утвърдените длъжностни характеристики.

Във връзка с нормалното функциониране на съда и изпълнение на ежедневната му оперативна дейност, съдебните служители в СВС през 2025г. и през 2026г. са продължили да изпълняват допълнително възложените им функции и задължения .

С Решение № 13-I/15.02.2022 г. на Държавната комисия по сигурността на информацията/ДКСИ/ са били издадени уникални идентификационни номера на регистратура за класифицирана информация на НАТО с ниво „NATO SECRET“ и регистратура за класифицирана информация на ЕС с ниво „EU SECRET“ към организационна единица Софийски военен съд. Деловодителят „КИ“ изпълнява функциите и задълженията и на регистратор КИ на НАТО, както и на регистратор КИ на ЕС.

Всеки от съдебните служители освен функционалните си задължения във Военен съд-София, съобразно заеманата от него длъжност, изпълнява и други функции, вменени му със заповед на председателя, така че съдът да може да осъществява дейността си нормално. Съвместяването на функции и дейност в съда е използвано широко, което на практика е довело до невъзможност да се разграничат служителите на общата от тези на специализираната администрация. Възможността за оптимизиране и възлагане изпълнението на функциите на други служители е изчерпано.

В: Становище за промени в щата.

- По отношение на магистратите:

СВС е със статут на окръжен съд, съгласно чл. 95, ал. 2 от ЗСВ, и към настоящия момент щатната численост на съдиите е 2 щ. бр., в т. ч. председател и заместник-председател. Действителната натовареност на магистратите от СВС е към средната за страната, а по някои от показателите, залегнали в чл. 4, ал. 3 от Правила за определяне и изплащане на допълнително възнаграждение на съдии по реда на чл. 233, ал. 6, изр. първо от ЗСВ - е над средното за окръжен съд.

В настоящия си състав съдиите от СВС дават ежеседмични денонощни дежурства. Предвид вида и характера на разглежданите дела, същите, включително и тези по контрол на досъдебното производство, са обемни - повечето с десетки томове, за тежки престъпления и с повече от един подсъдим. В СВС са концентрирани делата с най-голяма фактическа

и правна сложност, което се споделя и от Анализа на дейността на военните съдилища, извършен от съдии от ВКС, и приет от СК на ВСС през 2020г.

Настоящият състав от действително заети съдии обективно и реално затруднява възможността да се сформират разширени състави за разглеждане на наказателни дела от общ характер, по които съставът на съда следва да е съответен на изискването на чл. 28, ал. 1, т. 3 от НПК, каквито постъпват за разглеждане в съда; възможността за определяне на съдии, при наличие на предпоставки за отвод, връщане на дела за ново разглеждане от друг състав на съда; отпуск на съдия за временна неработоспособност и пр.

През 2026г. в СВС реално правораздават двама съдии, които разглеждат и решават като първоинстанционни наказателни съдии дела за всички престъпления по НК, извършени от военнослужещи; генерали, офицери и лица от сержантския и редовния състав от други министерства и ведомства; резервистите при изпълнение на активна служба в доброволния резерв и лицата на военновременна служба; гражданските лица на служба в Министерство на отбраната, в Българската армия и структурите подчинени на министъра на отбраната, в Националната служба за охрана, в Държавна агенция „Разузнаване“ при или по повод изпълнение на службата им, както и за престъпления, в осъществяването на които са участвали и граждански лица, извършени на територията на 12 административни области. Дейността на СВС е и допълнително, и изрично законодателно закрепена в чл. 37, ал. 3 от НПК, според който СВС разглежда и решава всички дела за престъпления, извършени от военнослужещи от въоръжените сили и от служещи в Министерството на вътрешните работи, които участват в международни военни или полицейски мисии в чужбина.

Наложително е да бъде увеличен броя на щатните бройки за съдии и новоназначените военни съдии да бъдат своевременното и бързо назначени в СВС.

Специализацията на делата, разглеждани в съда, и настоящият статут на военните съдии предполагат специфична подготовка, която изисква по-продължителен период от време, за да може военният магистрат да осъществява пълноценно и ефективно правораздавателна дейност. Дългогодишната липса на кадрово попълнение поставят реално

СВС в изключително затруднение да изпълнява функциите си.

Считам, че оптималната щатна численост на СВС относно магистратският състав би следвало да е 4/четири/ щатни бройки, от които 1 щ.бр. за Административен ръководител-председател на Военен съд-София, 1щ.бр. за Зам. Административен ръководител-Зам.председател на Военен съд-София и 2щ.бройки за редови военни съдии, за да може да се осъществява правилното и спокойно бъдещото функциониране на СВС.

Считам, че новото административното ръководство на СВС с предложеният щат от 4/четири/ военни съдии ще посрещне достойно предизвикателствата в организацията на работа и евентуалната по-голяма натовареност на съда, която ще бъде породена както от усложнената и усложняваща се военна международна обстановка в световен мащаб и задълженията на РБългария като равноправен член на НАТО и ЕС, така и от евентуални, бъдещи законодателни промени на национално ниво, свързани с отбранителната доктрина на страната и евентуалното разширяване на специалната подсъдност на военните съдилища за в бъдеще. Считам, че при правилно оценяване на натовареността при военните съдии, съдебната колегия на ВСС може да предложи най-добрия оптимален вариант, който ще бъде възприет.

- По отношение на съдебните служители:

По отношение на съдебните служители в Софийския военен съд, считам , че следва да се направи предложение от новоизбрания Административен ръководител-председател на Военен съд -София, на основание чл. 341, ал. 2 от ЗСВ, до Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет за увеличаване броя на съдебните служители. В тази връзка считам, че оптималната щатна численост на личния състав от съдебни служители в СВС следва да бъде 18/осемнадесет/ щатни бройки, от които: 2 щ. бр. ръководни длъжности (съдебен администратор и административен секретар); 12 щ. бр. специализирана администрация (1 служител по сигурността на информацията, 4-ма съдебни секретари към всеки военен съдия , 5-ма съдебни деловодители /2-ма съдебни деловодители за класифицирана информация, 1 съдебен деловодител за архива и веществените доказателства, 2-ма съдебни деловодителя в регистратурата/, 1бр.призовкар и 1бр. шофьор на служебен автомобил) и 4 щ. бр. обща администрация (главен счетоводител, системен администратор, специалист стопанисване на съдебното имущество и

чистач). Най-остър е проблемът със съдебните служители, ангажирани с работата с класифицирана информация и съдебните секретари. В съда се разглеждат големи по обем дела, често с десетки, а някои и със стотици, свидетели и множество експерти и участието на един съдебен секретар в съдебно заседание, което продължава в няколко последователни дни, понякога и по над осем часа, създава изключително голямо натоварване у съдебните секретари. Особени затруднения, а и евентуални забавяния биха се получили при изготвянето на съдебните протоколи именно по тези дела. И когато към тази ангажираност се прибави и изпълнението на други функции, които един съдебен секретар осъществява, тогава неминуемо се създават затруднения както в съдебната, така и в административната дейност на съда. Идентичен е проблемът и на съдебните служители, работещи с класифицирана информация. Трудностите произтичат от това, че в Софийския военен съд постъпват и се съхраняват голям брой материали, които попадат под режима на ЗЗКИ и ППЗЗКИ, както и класифицирана информация на НАТО; в СВС постъпват от ВОП-София класифицирани досъдебни производства с голям обем класифицирана информация, както и класифицирани веществени доказателства; деловодство „Класифицирана информация“ работи непрекъснато, без задължителните дневни почивки и служителите (съдебен деловодител „КИ“ и секретар, изпълняващ функциите на служител по сигурността на информацията) дават ежеседмични дежурства.

С оглед на гореизложеното считам, че увеличаване на щатните бройки за съдебни служители на 18 щатни бройки е изключително важно, както за подобряване на административната дейност и постигане на високо ниво на административно обслужване, така и за експедитивността на правораздавателния процес.

2. Движение на делата. Образуване и разпределяне на делата. Организация на работа в Софийски военен съд. Видове наказателни дела, разглеждани в СВС. Натовареност. Извършвани проверки на дейността на СВС.

Образуването и движението на всички видове дела се извършва съгласно изискванията на НПК, ЗСВ и Правилник за администрация в съдилищата.

Дейността на Военен съд - София се основава на Конституцията на

Република България, Наказателно-процесуалния кодекс, Закона за съдебната власт, Закона за отбраната и въоръжените сили и актове на Висшия съдебен съвет.

В Софийския военен съд е утвърдена и наложена практиката делата да се докладват на председателя в деня на постъпването им. Във всички случаи, след образуване на делото съдията-докладчик се определя съобразно чл. 9 от ЗСВ, като случайният подбор се реализира чрез Централизирана система за разпределение на делата, осигурена от ВСС. Основен начин за разпределението на делата следва да бъде чрез опцията „Автоматично“. Отклонение от този принцип трябва да се допуска само, когато делото се разпределя чрез опцията „Ръчно“ в следните случаи:

---- след прекратяване на съдебното производство в хипотезите на чл. 42, ал. 2 НПК (определяне на подсъдност); чл. 243, ал. 6, т. 3 НПК (отмяна на постановление за прекратяване на наказателното производство); чл. 247а, ал. 3 НПК; чл. 248а, ал. 2 НПК; чл. 249, ал. 1, вр. чл. 248, ал. 1, т.т. 1 и 3 НПК и чл. 377, ал. 1 НПК повторно внесено в съда дело се образува под нов номер и се разпределя на първоначално определения съдия-докладчик;

---- при връщане на делото в прокуратурата поради неправилното му администриране, при следващото му внасяне то се разпределя на първоначалния съдия-докладчик;

---- по молби и предложения за определяне на общо наказание делото се разпределя на съдията-докладчик, постановил последната присъда;

---- при наличие на първо произнасяне по мярка за неотклонение в досъдебното производство, всички ЧНД, образувани по искания за изменение на въпросната мярка в тази фаза на процеса се възлагат на същия съдия -докладчик;

---- при наличие на искания по чл. 368 НПК (ускоряване на досъдебното производство) от повече от едно лице по едно и също досъдебно производство, последващите частни наказателни дела се разпределят на съдията, произнесъл се по първото образувано ЧНД;

---- делата за принудително лечение по Закона за здравето, както и тези за прекратяване на постановеното вече принудително лечение се възлагат на съдията, постановил първия акт относно въпросното принудително лечение;

---- при постъпване на еднотипни искания по Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража с едни и същи участници, делата се насрочват за една и съща дата, като първото се разпределя на случаен принцип, а всички останали - на вече определения съдия-докладчик;

---- образуванията ЧНД по искания по ЗСРС се разпределят на председателя на СВС, а в негово отсъствие - на зам. председателя на съда. При служебна или друга ангажираност на председателя, когато е на работа, след негова писмена заповед, делото се разпределя на зам. председателя чрез тази опция;

---- при постъпване на повече искания и/или жалби към съда в хода на досъдебното производство, същите могат да бъдат разпределяни чрез опция „ръчно“ на съдията, разгледал първоначалното искане или жалба;

Електронното разпределение на делата в СВС се извършва лично от административния ръководител – председател на съда или от упълномощен заместник административния ръководител – зам.председател.

Административният ръководител – председател на съда и неговият заместник получават достъп до ЕИСС чрез персонален квалифициран електронен подпис и персонална парола за достъп.

По постъпили в извънработно време искания до съда във връзка с контрол на досъдебното производство, които изискват незабавно произнасяне, се издава незабавна заповед делото да може да бъде веднага образувано и веднага разпределяно от дежурния съдия.

Протоколите за електронно разпределение и преразпределение на делата се разпечатват на хартиен носител в 2/два/еднообразни екземпляра, като единият се прилага към делото, а вторият се съхранява в папка –класьор при съдебния администратор-за съдиите, а за избраните съдебни заседатели –при служителя , определен със заповед да организира работата на съдебните заседатели. Протоколите се съхраняват за срок, който е съответен на срока за съхранение на конкретното дело.

Книжката, по които се образуват дела, се докладват от определен със заповед съдебен деловодител най-късно на следващия работен ден от постъпването им в Регистратурата на съда на административния ръководител - председател (в негово отсъствие - на заместник-административния ръководител – зам.председател), който е

длъжен да образува дело, ако са налице процесуалните изисквания, като определя вида му и съдията - докладчик съобразно принципа на случайния подбор.

В извънработно време, в случаите на неотложност, дежурният съдебен деловодител незабавно докладва постъпилите съдебни книжа на дежурния съдия, който преценява дали да се образува дело, определя вида му и го разпределя на дежурния съдия.

При констатирано концентриране при един съдия, вследствие на случайното разпределение, в кратък период от време на едно или няколко дела с изключителна фактическа и правна сложност, той може да бъде изключен от разпределение за определен период с изрична писмена заповед на административния ръководител – председател, след решение на

Общото събрание на съда. Общото събрание може да бъде сезирано от самия съдия или от административния ръководител-председател на съда.

Видовете дела, които подлежат на разпределение и на разглеждане в СВС са следните:

- а/ наказателни дела от общ характер (НОХД);
- б/ наказателни дела от частен характер (НЧХД);
- в/административно-наказателни дела (АНД) и
- г/ частни наказателни дела (ЧНД).

Наказателните дела от общ характер са обособени в две групи: НОХД и НОХД – споразумение по чл. 384а НПК.

Частните наказателни дела са обособени в четири групи: ЧНД, ЧНД – разпит пред съдия, ЧНД по чл. 243 НПК и ЧНД – реабилитация.

Процентът на натовареност на съдите от СВС е определен по следният начин:

1. на административния ръководител - председател – минимум 70 % от всички видове дела;
2. на заместника на административния ръководител – заместник-председател - минимум 90% от всички видове дела;
3. на всички останали съдии – 100% от всички видове дела.

Съдебните заседатели в СВС се свикват за участие в съдебни заседания с разпореждане на административния ръководител-председател (в негово отсъствие – от заместника на административния ръководител - заместник-председател) чрез началника/командира на военното

формирование най-много за 60 (шестдесет) дни в рамките на една календарна година, освен ако разглеждането на делото, в което участват, продължи и след този срок.

За всяко дело, за разглеждането на което е разпоредено от съдия-докладчика участие на съдебни заседатели, се определят основни и резервни съдебни заседатели на принципа на случайния подбор, чрез автоматично електронно разпределение в ЕИСС. Изборът се извършва от административния ръководител – председател, в негово отсъствие – от заместника на административния ръководител – заместник председател, или от лице, определено със заповед на административния ръководител.

На всеки три месеца, комисия, назначена със заповед на административния ръководител – председател, в състав от двама съдии и съдебният администратор, извършва проверка за спазване на принципа на случайното разпределение на дела в съда, както и воденето и съхранението на папката с протоколите от разпределението на делата.

По мотивирано писмено искане на съдия от СВС, административният ръководител-председател на съда възлага на комисия в състав от двама съдии и съдебния администратор извършването на конкретна проверка.

За резултатите от проверките комисията изготвя доклад, който се представя на административния ръководител – председател. При констатирана значителна неравномерна натовареност на съдиите, административният ръководител – председател ще предприема необходимите организационни мерки за осигуряване на равномерна натовареност, чрез свикване на Общо събрание на съдиите за решаване на конкретната натовареност на отделен съдия.

Процедурите за осигуряване на защита на класифицираната информация по съдебни дела в СВС трябва да са съобразени със ЗЗКИ, ГПЗЗКИ, Наредбата за системата от мерки, способности и средства за физическа сигурност на класифицираната информация и за условията и реда за тяхното използване, задължителните указания на ДКСИ за класифициране на съдебни и следствени дела, както и Процедури за осигуряване защита на класифицирана информация по съдебни дела, които следва да са утвърдени със заповед на Административния ръководител – Председател на СВС. Процедурите трябва да отговарят на законосъобразните изисквания за съхранение на документи, постъпващи

от НАТО и ЕС.

Основанието за класифициране на съдебно дело е включването към него на материали и/или документи, съдържащи класифицирана информация, маркирани с гриф за сигурност.

Следва да бъде отбелязано, че до 2021г. във Военен съд –София не е имало регистратура за класифицирана информация на НАТО и ЕС.

Документи и съдебни дела , съдържащи класифицирана информация трябва да се създават, получават, обработват, предоставят и съхраняват в сертифицирани регистратури на Военен съд-София, както следва:

- РНКИ-„Регистратура за национална класифицирана информация“;
- РКИ/ЕС-„Регистратура за класифицирана информация на ЕС“;
- РКИ/НАТО-„Регистратура за класифицирана информация на НАТО“;

Всеки постъпил класифициран документ трябва да се докладва от съдебния деловодител , който работи в Регистратурата за класифицирана информация /РКИ/ на Председателя на СВС , а в негово отсъствие на Зам.Председателя на СВС и на служителя по сигурността на информацията/ССИ/. Съдебният деловодител от РКИ отразява в ЕИСС чрез абривиатура, материалите , съдържащи класифицирана информация и това, че тези класифицирани материали не трябва да се въвеждат в електронен образ.

Когато класифицирана информация/КИ/ се включва в делото с устни изявления на участниците в съдебното заседание, нивото на КИ се съобщава предварително от лицето, което ще възпроизведе КИ , като лицата , които нямат достъп до КИ се призовават да напуснат съдебната зала.

Класифицирани съдебни дела и документи , съдържащи КИ се предоставят от съдебния деловодител , който работи в Регистратурата за класифицирана информация /РКИ/ на:

- съдиите и съдебните секретари след положен от тях подпис в тетрадка-Приложение №4 към чл.70,т.4 от ППЗЗКИ;
- съдебните заседатели след положен подпис в контролния лист по делото;
- прокурорите след положен подпис в контролния лист по делото;
- адвокатите, защитниците, поверениците и вещите лица след

положен подпис в контролния лист по делото;

-външни лица след разрешение на Председателя на СВС или на съдията-докладчик по делото при спазване изискванията на ЗЗКИ и ППЗЗКИ;

- подсъдимите и техните защитници след като представят удостоверение за завършено обучение по защита на класифицираната информация. При липса на такова удостоверение за завършено обучение по защита на класифицираната информация, служителят по сигурността на информацията/ССИ/ на СВС им провежда обучение и им издава удостоверение. Обвинителни книжа по дела с гриф за сигурност , разглеждани в СВС се връчват от ССИ или съдебния деловодител , който работи в Регистратурата за класифицирана информация /РКИ/ на подсъдимия/подсъдимите и неговия защитник/защитници в РКИ на СВС като се подписват приемо-предавателен протокол и декларация по образец.

Размножаването на документи, съдържащи КИ се извършва от съдебния деловодител , който работи в Регистратурата за класифицирана информация /РКИ/ в определена зона за сигурност , определена със заповед на Председателя на СВС и то само при липса на изрично разпореждане , забраняващо размножаването на класифицирани материали като:

- За документи с ниво на класификация „Строго секретно“ се изисква писмено разрешение на ръководителя на организационната единица създал документа;
- За документи с ниво на класификация „Секретно“, „Поверително“ и „За служебно ползване“ се изисква писмено разрешение на Председателя на СВС, съдия-докладчик по делото или служителят по сигурността на информацията/ССИ/;
- За размножаването на документи, съдържащи КИ , които са били създадени в СВС се изисква изричното писмено разрешение на Председателя на СВС в определената с негова заповед зона за сигурност;

Спецификата в броя, вида и характера на разглежданите от СВС дела произтича от законовоопределената в чл. 396 от НПК и чл. 37, ал. 3 от НПК специална подсъдност на съда.

При анализа на натовареността на военните съдилища, в частност

на Софийския военен съд, следва да се отчете и **ефектът на решение на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) по делото „Мустафа срещу България“ (жалба № 1230/17, окончателно решение от 28.02.2020 г.)**, което приема, че е налице нарушение на член 6 § 1 от ЕКПЧОС, като са установени обосновани съмнения на гражданин относно независимостта и безпристрастността на военните съдилища, които са разгледали наказателно дело, по което е бил подсъдим. В изпълнение на решението на ЕСПЧ по делото „Мустафа срещу България“ и с оглед наложената след него практика на ВКС, разглеждането и решаването на дела в СВС, в хипотезата на чл. 396, ал. 2 от НПК, когато при извършване на деянието, наред с военнослужещ, е участвало и гражданско лице, се допуска само ако с престъплението се засягат пряко военния ред или дисциплина; военно имущество или интересите на отбраната, или националната сигурност.

През 2025 г. в СВС са постъпили общо 196 дела. От тях - 26 НОХД, 4 НЧХД, 7 АНД и 159 ЧНД (от които 117 други и 42 разпита).

През 2025г. в СВС са били свършени общо 202 дела. Разпределението между тях по видове е следното: 28 НОХД, 4 НЧХД, 8 АНД и 162 ЧНД /от които 120 други и 42 разпита/

Увеличението в постъплението на делата през 2025 г. в сравнение с 2023г, когато са постъпили 151 дела и през 2024г., когато са постъпили 129 дела се дължи основно на увеличение в постъплението на частни наказателни дела, което, отчетено на база 2023 – 2024 г. се е увеличило средно с 34 %, и през 2025 г. те са били 88,12 % от постъпилите дела. По отношение на ЧНД следва да се отбележи, че е наложена тенденцията, започнала през 2021 година, към намаляване на делата по чл. 222 и чл. 223 от НПК и увеличаване на останалите дела, свързани със съдебния контрол на досъдебното производство.

А:Наказателни дела от общ характер/НОХД/

През 2025 г. в съда на разглеждане са подлежали 33 НОХД. Свършени са 28 дела. Решени са по същество 21 НОХД, съдебните производства са били прекратени по 7 дела, от които 1 дело е било изпратено на ОС-Видин по подсъдност и 6 дела са били върнати на ВОП-София.

Разглежданите през 2025г. НОХД по видове престъпления от

Особената част на НК са следните:

- по Глава II - Престъпления против личността - за разглеждане са постъпили 11 дела (33,33 % от НОХД за разглеждане). Свършени са 10 дела (35,71 % от свършените НОХД), от които 5 дела са решени по същество и по 5 дела съдебното производство е прекратено. От решенията по същество 5 дела разпределението е следното: по 4 от тях са били постановени присъди-3 оправдателни и 1 осъдителна, както и 1 дело е решено със споразумение. Несвършено в края на отчетния период е останало 1 дело;

- по Глава V - Престъпления против собствеността - за разглеждане са постъпили 3 дела. Свършени са 2 дела . По същество са решени 2 дела (11.12 % от решенията по същество НОХД), като по 1 дело е постановена осъдителна присъда и по 1 дело съдебното производство е прекратено и върнато на ВОП-София. Несвършено в края на отчетния период е останало 1 дело.

-по Глава VI - Престъпления против стопанството- за разглеждане е постъпило 1 дело. Делото е решено по същество с оправдателна присъда и на дееца е наложено административно наказание.

- по Глава IX –Документни престъпления - за разглеждане са постъпили 3 дела. Свършени са 2 дела, които са решени по същество със споразумение. Несвършено в края на отчетния период е останало 1 дело.

- по Глава XI - Общопасни престъпления — за разглеждане са постъпили 14 дела, от които са свършени 12 дела и 2 дела са останали несвършени през отчетния период. Решени по същество са 11 дела, като 3 от тях са решени с присъди /3 осъдителни присъди/ и 8 дела - със споразумение.

- по Глава XIII - Военни престъпления- за разглеждане е постъпило 1 дело, което е било решено със споразумение.

Видима е устойчива прогресивна тенденция по отношение на делата за престъпления против личността. По отношение на делата за извършвани същински военни престъпления е видно, че същите в сравнение с останалите извършвани престъпления от лица визирани в чл.396 от НПК, по другите глави от НК не се увеличават.

Производства по реда на Глава 27 от НПК-

Съкратено съдебно следствие в производството пред първата

инстанция

От решенията по същество 13 дела по внесени обвинителни актове, 1 от тях е разглеждано и приключено по реда на Гл. 27 от НПК, като производството се е развило по реда на чл. 371, т. 2 от НПК по искане на подсъдимия. При анализ на този показател следва да се има предвид, че разглеждането на делото по диференцираната процедура по Глава 27 от НПК, в която и да е от двете хипотези, зависи изцяло от волята на страните и при липса на съгласие за провеждането и, тя не може да бъде развита. Въпросът за приложението на института на съкратеното съдебно следствие се решава от съда в разпоредително заседание, след обсъждането му от страните по делото, поради което съдът на практика е лишен от възможността да вземе служебно решение за предварителното изслушване на страните, каквато възможност формално съществува, според чл. 370, ал. 1 от НПК. Процедурата по Глава 27 от НПК може и се развива успешно при сравнително не усложнени от фактическа и правна страна дела.

Производства по реда на Глава 28 от НПК-

Освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание.

Съгласно чл. 80, ал. 1, т. 1, б. „г“ от ПАС, по предложения по чл. 78а от НК се образуват административно-наказателни дела. В изпълнение на нормативните изисквания, през 2022г. в съда на производство са били 8 АНД за разглеждане по реда на Глава 28 от НПК по внесени постановления за освобождаване от наказателна отговорност и налагане на административно наказание на дееца по реда на чл. 78а от НК.

Производства по реда на Глава 29 от НПК-

Решаване на делото със Споразумение.

През 2025г. в съда са били решени със споразумение 12 дела. Със споразумение, постигнато на досъдебното производство са били внесени 10 дела. От тях са решени 8 дела и по 2 от тях съдът не е одобрил споразумението, като е преценил, че същото противоречи на закона, прекратил е съдебното производство и е върнал делото на ВОР-София.

В практиката си съдиите от СВС са категорични, че решаването на делото със споразумение предпоставя приключило досъдебно производство, в хода на което не са били допуснати съществени нарушения на процесуалните правила и внесеното за одобрение споразумение е ясно и непротиворечиво формулирано досежно

престъплението, за което се постига съгласие и неговата точна и съответна правна квалификация.

Наказателни дела от частен характер/НЧХД/

През 2025 г. в СВС за разглеждане са постъпили 4 НЧХД срещу 4 лица, като и по четирите дела производството е било прекратено. През периода няма решено по същество НЧХД. Традиционно броят на разглежданите НЧХД в СВС е незначителен – средно 2-3 дела годишно.

Административно-наказателни дела/АНД/

През 2025г. в съда за разглеждане са постъпили 7 АНД и 1 АНД е било върнато от Военно-апелативния съд за разглеждане след отмяна на определението за прекратяване на съдебното производство. Разгледани и свършени са 8 броя АНД. Всички АНД са били образувани по постановления за освобождаване от наказателна отговорност и налагане на административно наказание на децеа.

АНД по чл. 78а от НК по видове престъпления от НК са:

- по Гл. II НК - Престъпления против личността – 3 дела са решени по същество с решения, при които 3 лица са били освободени от наказателна отговорност и им е било наложено административно наказание по чл.78а от НК;
- по Гл. V НК - Престъпления против собствеността - 1 дело, решено със споразумение по отношение на две лица , които са били освободени от наказателна отговорност и им е било наложено административно наказание по чл.78а от НК;
- по Гл. IX НК –Документни престъпления - 1 дело за 2 граждански лица , което е прекратено и изпратено по подсъдност на РП-Видин ;
- по Гл. X НК – Престъпление против реда и общественото спокойствие - 1 дело, решено по същество с решение , с което лицето е освободено от наказателна отговорност и му е наложено административно наказание по чл.78а от НК;
- по Гл. XI – Общопасни престъпления - 1 дело, решено по същество с решение, с което лицето е било освободено от наказателна отговорност и му е било наложено административно наказание по чл.78а от НК, както и лишаване от право да управлява МПС за срок от 2 години;
- по Гл. XIII - Военни престъпления - 1 дело, решено със споразумение, с което лицето е било освободено от наказателна отговорност и му е било наложено административно наказание по чл.78а

от НК.

Частни наказателни дела/ЧНД/

През 2025 г. в СВС са постъпили 159 ЧНД. На производство са общо 162 ЧНД. През отчетния период са били свършени 162 ЧНД. Налице е значително намаление в постъплението на ЧНД за разпити в досъдебното производство и значително увеличение на производствата по съдебен контрол в досъдебното производство.

През 2025 г. се установява, че най-значителен е бил делът на ЧНД, образувани във връзка с производства по даване на разрешения за прилагане на СРС по чл.174 и сл. НПК и ЗСРС. Образувани и свършени са 68 такива дела.

Производства по чл. 222 и чл. 223 от НПК - разпити на свидетели и обвиняеми - образувани на основание чл. 80, ал. 1, т. 1, б. „в“ от ПАС по постъпили 42 искания от органите на досъдебното производство, са 42 броя. Свършени са 42 дела.

Производства по чл. 146, ал. 3, чл. 158, ал. 4, чл. 161, ал. 1 и 2, чл. 164, ал. 3, чл. 165, ал. 2 и 3 от НПК - разрешаване или последващо произнасяне по законосъобразността на действия по разследването, извършени от разследващите органи (вземане на образци за сравнително изследване, освидетелстване, претърсване, обиск, изземване, задържане и изземване на кореспонденция) - 26 броя. През 2025 г. се установява значително увеличение на този вид дела, които през 2024г. са били 9 броя.

През 2025г. е налице значително намаление на делата, свързани със съдебния контрол върху мерките за процесуална принуда.

През 2025 г. е образувано 1 дело по чл. 64 от НПК по искане на прокурора за първоначално вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“ в досъдебното производство. Искането е уважено и на обвиняемия е взета мярка за неотклонение „задържане под стража“. За сравнение през 2019 г. - 2021 г. са били образувани и решавани средно по 5 дела по чл. 64 от НПК.

През 2025г. няма образувано и решено дело по чл. 65 от НПК. За сравнение през 2019 г. - 2021 г. са били образувани и решавани средно по 6 дела по чл. 65 от НПК.

През 2025г. са образувани и разгледани 4 ЧНД за производство по чл. 243, ал. 5 от НПК - контрол на прекратяването на наказателното

производство от прокурора. По отношение на този вид дела също е налице намаление в постъплението, като за 2024г. са разгледани 12 такива ЧНД.

Налице е намаление на делата, образувани по производства по чл. 6, ал. 6 от Закона за военната полиция, тъй като през 2025г. са разгледани 8 бр. такива ЧНД, а през 2024г. са били разгледани 10 бр. такива ЧНД.

По молби за реабилитация по чл. 433 от НПК за разглеждане са постъпили и свършени 5 дела, което в сравнение с предходната 2024г., когато не е разглеждано нито едно такова ЧНД се явява увеличение в постъплението на частни наказателни дела за реабилитация.

През периода 2023г.-2025г. няма образувано и решено ЧНД по чл. 403, ал. 2 от НПК, по искане на командира за временно отстраняване на офицер от служба.

През периода 2023г.-2025г. няма образувано и решено ЧНД по чл. 72а от НПК, за разрешаване на действия по обезпечено имущество.

През периода 2023г.-2025г. няма образувано и решено ЧНД по чл. 437 и сл. от НПК за предсрочно освобождаване на осъдено с присъда на СВС лице.

През 2025г. за разглеждане в СВС са постъпили общо 196 дела, или 16.33 дела средномесечно. Средномесечното постъпление на дела на съдия при пълен зает щат възлиза на 5.44 дела. Средномесечното постъпление на дела спрямо реално полагащите труд магистрати е била средно 17.25 дела, като средномесечното натоварване на съдия при пълен зает щат възлиза на 5.75 дела. Свършени са 202 дела, като натовареността по щат към свършените дела възлиза на 5.61 дела.

През годините военни съдии от Софийския военен съд са били командировани за разглеждането на дела на Военно-апелативния съд, включително и като съдии-докладчици. Тези дела не се отчитат нито в унифицираните статистически форми на Висшия съдебен съвет, нито според приетите Правила за оценка на натовареността на съдиите. Посочват се единствено в годишните доклади, по инициатива на административния ръководител на Софийския военен съд. Участието на съдиите при въззивното разглеждане на дела, било като член от състава на въззивния съд, а още повече, като съдия - докладчик, е съдебна дейност, която следва да бъде отчитана справедливо и съразмерно и да се отразява на реалната действителна натовареност на магистратите.

Изложените данни, определят натовареността на СВС към средната

за страната, съпоставена с натовареността на общите съдилища. Върху натовареността на военните съдилища влияние оказва спецификата на военните съдилища като специализирани органи на съдебната власт , които разглеждат дела за престъпления извършени от лица изрично и изчерпателно изброени в чл.396,ал.1 от НПК. В тази връзка следва да бъдат отчетени и законно определените военни престъпления , уредени и изчерпателно посочени в Глава 13 от Особената част на НК. Съвременната действаща наказателно-правна уредба и регламентация на военните престъпления не са адекватни и не съответстват на съвременните методи и средства за водене на бойни действия, поради което е крайно наложително тези обществени отношения да бъдат законодателно уредени, защитени и регулирани посредством актуализацията на материалното наказателно право в тази насока.

При анализа на натовареността на военните съдилища и конкретно натовареността на СВС, следва да се отчете влиянието на решението на ЕСПЧ по делото „Мустафа срещу България“ /жалба №1230/17, окончателно решение от 28.02.2020г. /, което решение приема , че е налице нарушение на член 6 от ЕКПЧ по отношение на независимостта и безпристрастността на военните съдилища в хипотезата, при която граждан е бил подсъдим и е бил осъден от военен съд в съучастие с военно лице. В тази връзка и с оглед наложената практика на ВКС , разглеждането и решаването на такива дела в СВС , в хипотезата на чл.396,ал.2 от НПК, се допускат само и конкретно, ако с извършеното престъпление се засягат пряко:

- военната дисциплина и установения военен ред;
- военно имущество;
- отбраната на страната или националната сигурност;

В противен случай и най-често такива дела се изпращат по компетентност на общите съдилища.

Независимо от това и в сравнение със средната натовареност на Сливенския и Пловдивския военен съд Софийският военен съд е на първо място по средна натовареност на военните съдии.

От изложените и анализирани данни е видно, че и през 2025 г. се е запазило много доброто качество на правораздавателната дейност на съда. От данните за настоящия и предходните три отчетни периода е видно, че делът на потвърдените съдебни актове традиционно е над 72 %

от проверените по инстанционен ред, което свидетелства за трайност и утвърденост в това, правораздавателната дейност на Софийския военен съд да е много добра. В подкрепа на изложеното е и обстоятелството, че през настоящата, както и през предходните 2024 и 2023 г., в съда няма отменен съдебен акт по НОХД, НЧХД и АНД, постановен при разглеждане на дело по същество. През настоящата година няма и съдебен акт, постановен по същество по ЧНД, който да е коригиран.

Причините за резкия спад на делата в СВС след 2014 г. са комплексни и са тясно свързани със спецификата на военните съдилища, в които постъпленията на делата са в пряка зависимост от числеността на Българската армия и нейната предислокация. Значение имат още и промяната на подсъдността на военните съдилища по отношение на служителите на МВР, премахването на наборната военна служба, намаляването на числеността на личния състав на армията /касае се и за военнослужещи, които са минимум със средно образование и доброволно изпълняват задълженията си срещу заплащане/, общата промяна на наказателния процес с въвеждане на споразумението и съкратеното производство, в които случаи съдебните актове практически не се обжалват и други.

Организацията на дейността в служба „Съдебно деловодство“ при СВС се осъществява от трима съдебни деловодители, които изпълняват функциите и на регистратура, и на архив.

В служба „Съдебно деловодство“ се водят: входящ дневник и изходящ дневник; разносна книга - вътрешна поща; описна книга - наказателни дела - I-ва инстанция; книга опис № 1 /книга майка/; азбучен указател за образуваните наказателни дела; книга за закрити и разпоредителни заседания; архивна книга; наръчник за отразяване на насрочените дела; книга за открити заседания; регистър на заявленията за достъп до обществена информация; книга за привеждане в изпълнение на влезли в сила присъди и определения по наказателни дела; книга за веществените доказателства; книга за получените и върнатите призовки и други съдебни книжа; регистър за дадени разрешения и откази по чл. 159а, ал. 1 от НПК, във вр. с чл. 251г, ал. 8 от Закона за електронните съобщения; регистър за съдебните актове постановени в открити съдебни заседания; регистър на отводите и самоотводите по НПК; регистър на постъпилите и разгледаните от комисията по професионална етика жалби

и сигнали; регистър за издадени изпълнителни листове.

Считам, че за подобряване дейността в съдебното деловодство със заповед на административния ръководител, следва не само входящия и изходящия дневник, но и всички други дневници и книги, за които е възможно и допустимо същите да се водят само на електронен носител.

Организацията на работата в класифицираните регистратури на СВС, а именно Регистратура за национална КИ, Регистратурата КИ на НАТО и Регистратурата КИ на ЕС се осъществява по следния начин:

В регистратура КИ работи един съдебен деловодител, който осъществява функциите както на регистратура национална КИ, така и на регистратура КИ на НАТО и регистратура КИ на ЕС.

През периода, във връзка с новосъздадените Регистратура КИ на НАТО и Регистратура на КИ на ЕС, които до 2021г. не са били създадени във Военен съд - София е наложително да се актуализират и подобрят Инструкциите за действие при нерегламентиран достъп до класифицирана информация на НАТО SECRET, Правилата за работа с класифицирана информация на НАТО, Инструкцията за действие при нерегламентиран достъп до КИ на ЕС, както и Правилата за работа с КИ на ЕС, Инструкцията за сигурност и пропускателен режим в сградата на СВС и действията при извънредни обстоятелства НАТО SECRET, както Инструкцията за сигурност и пропускателен режим в сградата на СВС и действия при извънредни обстоятелства ЕС SECRET.

В регистратура за „Класифицирана информация“ се водят: регистър на отчетните документи и/или сборове от документи; регистър за изходящи материали, съдържащи КИ (строго секретно; за служебно ползване, поверително, секретно); регистър за входящи материали, съдържащи КИ (строго секретно; за служебно ползване, поверително, секретно); регистър за отчет на носители за многократен запис; регистър за издадени разрешения за използване на СРС; регистър за отчет на печатите и щемпелите; регистър за водене на отчет на служителите допуснати до работа с материали, съдържащи КИ; регистър за отчет на експедиционни писма - входящи/изходящи; регистър за отчет на експедиционни писма по постъпили искания за издаване на разрешения за използване на СРС; регистър за получени веществени доказателствени средства; регистър за отчет на проведено обучение в областта на сигурността на лицата, допуснати за работа с КИ; регистър за получени показания на защитени

свидетели; регистър за получени искания за използване на СРС и уведомителни писма по издадени разрешения; книга за контрол на регистратурата; книга за проверките, извършвани от системния администратор на информационна система СИС „Съдебно деловодство“.

С Решение № 13-I/15.02.2022 г. Държавната комисия по сигурността на информацията е издала уникални идентификационни номера на регистратура за класифицирана информация на НАТО с ниво „NATO SECRET“ и регистратура за класифицирана информация на ЕС с ниво „EU SECRET“ към организационна единица Софийски военен съд. В тази връзка се водят и всички книги и регистри, идентични с тези за национална КИ, както за класифицирана информация НАТО, така и за класифицирана информация на ЕС.

Съдебният администратор в СВС води следните книги и регистри: регистър на издадените заповеди в СВС; регистър на декларации за несъвместимост по чл. 35, ал. 1, т. 1 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество (ЗПКОНПИ); регистър на декларации за имущество и интереси по чл. 35, ал. 1, т. 2 от (ЗПКОНПИ); регистър на декларации за промяна в обстоятелства - чл. 35, ал. 1, т. 3 от (ЗПКОНПИ); регистър на декларации за промяна на декларираните обстоятелства - чл. 35, ал. 1, т. 4 от (ЗПКОНПИ); регистър на подадените декларации по чл. 107а, ал. 5 от Кодекса на труда на съдебните служители от СВС; регистър за достъп до данни на Информационната система на Регистъра на банковите сметки и сейфове в Софийския военен съд; регистър на направените препоръки, предписания и указания на външни одитори и други контролни органи и предприети действия за изпълнението им; регистър на заявки за материали, горива и услуги; регистър за предварителен финансов контрол; регистър за достъп на данни ГРАО; регистър за издадените заповеди в СВС; входящ дневник за кореспонденция по електронна поща с ВСС; книга за регистриране на издадените болнични листа; книга за отчитане на извънредния труд. Водят се и всички изискуеми по закон книги и регистри във връзка с публичните финанси, счетоводната дейност и личния състав.

Постъпилите в съда през 2025 г. веществени доказателства са приети, регистрирани и се съхраняват по реда на глава XIX от ПАС.

Веществените доказателства по делата се приемат и регистрират, съгласно чл. 125, ал. 1, вр. чл. 39, ал. 1, т. 6 от ПАС, в Книгата за

веществени доказателства с приемо-предавателен протокол от ВОП-София от съдебните деловодители - в „Съдебно деловодство” и в Регистратура за „Класифицираната информация”. Веществените доказателства се описват подробно в книгата и се съхраняват на определените места в служба „Съдебно деловодство” и в Регистратура „Класифицирана информация”.

Веществените доказателства се връщат срещу разписка, която се прилага по делото, с попълнени лични данни на определеното по присъдата лице. Унищожават се от определена със заповед комисия, като протокол от това се прилага към съответното дело.

На 10.01.2025 г. комисия е извършила проверка и изготвила протокол за веществените доказателства за 2024 г. Копие от него се съхранява в Книгата за веществени доказателства, а оригинала - при съдебния администратор в класьор „Протоколи от комисии по Заповед № 3/06.01.2025 г.” Приложени са два протокола за унищожаване на веществени доказателства.

Извършвани проверки на дейността на СВС:

1. От Военно-апелативния съд, по чл. 106, ал. 3, вр. ал. 1, т. 7 от ЗСВ за организацията на дейността на съдиите от СВС за периода от 01.11.2024г. до 01.11.2025г.:

От 11.11.2025г. до 13.11.2025 г. комисия, определена със Заповед № А224/15.10.2025 г. на административния ръководител-председател на ВоАС, е извършила проверка на организацията на дейността на съдиите от Софийския военен съд за периода от 01.11.2024 г. до 01.11.2025 г. С решение от 20.01.2026 г. Общото събрание на съдиите от ВоАС е приело Доклад относно резултатите от извършената проверка и е дало „отлична” оценка за организацията на дейността на съдиите от СВС. Не са били отправени никакви препоръки.

2. От Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства:

На 09.03.2022 г. е била извършена комплексна проверка на дейността на съда по ЗСРС от Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства. При проверката не са установени нарушения по организацията на дейността във връзка с осъществяването на съдебния контрол върху разрешаване и прилагането на специални разузнавателни средства. Проверяващите са оценили с отличен реда и организацията, създадени в Регистратура „Класифицирана информация”, без забележки

към работата на съда в тази му дейност и са дали оценка „много добра“. Няма направени препоръки.

3. От Инспекторат към Висшия съдебен съвет

От 20.06.2022 г. до 24.06.2022 г. е била извършена комплексна проверка от Инспектората към Висшия съдебен съвет на организацията на административната дейност, образуването, движението и приключването на наказателни дела на СВС за периода от 01.01.2020 г. до 31.12.2021 г. Въз основа на направените изводи и на основание чл. 58, ал. 2 от Закона за съдебната власт, Инспекторатът към Висшия съдебен съвет не е дал препоръки и оценката от Акта за резултатите от извършената проверка е „много добра“. Актът е приет на Общо събрание на съдиите и съдебните служители на 11.10.2022 г. без възражения и забележки.

III - ДОСТИЖЕНИЯ И ПРОБЛЕМИ В ДОСЕГАШНАТА ДЕЙНОСТ НА ВОЕНЕН СЪД - СОФИЯ.

1. Достигания в досегащата дейност на Военен съд-София

Военен съд - София, със своята стройна организация и дейност, основана на закона и вътрешното убеждение на военните магистрати, е доказал във времето своя авторитет, като активно работещо звено на правораздавателната ни система.

През 2025г. работата на съдиите и служителите в Софийския военен съд е била на добро ниво и съдът е изпълнявал успешно конституционната си функция - традиционно делата се решават срочно; в разумен срок и качествено. Във Военен съд-София трайно са установени положителни практики по образуването и разпределянето на делата; бързина и срочност при решаването им, своевременност и срочност при изготвяне на съдебните актове, които се дължат на много добрата теоретична подготовка, квалификация и практически умения както на магистратите, така и на съдебните служители, и на създадената ефективна организация на работата и взаимодействие, Административната дейност и административното обслужване е на високо ниво. Високата квалификация, дългогодишният процесуален опит и безупречните нравствени качества на съдиите и съдебните служители не само дават възможност в Софийския военен съд правилно да се решават дела с фактическа и правна сложност, но и издигат равнището на съда и го утвърждават като един много добре

организиран и функциониращ орган на съдебна власт.

Във Военен съд-София работят магистрати с дългогодишен стаж и отличен професионален опит, като наред с това са високоотговорни и дисциплинирани, което е изключително положителен момент при разглеждането и решаването на делата.

Актовете се публикуват незабавно след постановяването им. По наказателните дела присъдите се публикуват незабавно след постановяването им, а мотивите - незабавно след като бъдат изготвени. Публикуването се извършва след обезличаване на данните, за които ЗЗЛД и ЗЗКИ, налагат забрана за публикуването им.

Решенията, с които присъдите са влезли в сила, се публикуват на интернет страницата на Софийския военен съд след като прокурорът е уведомил съда, че са предприети действия по изпълнението на наложеното наказание.

За подобряване на дейността по публикуване на съдебните актове, със *Заповед № 204/18.09.2025 г. на и. ф. административния ръководител* са утвърдени нови *Правила за организация на дейността по публикуване на съдебните актове в Софийския военен съд*, издадена е и *Заповед № 305/19.09.2025 г.*, с която са разписани функционалните задължения на съдебните секретари и съдебните деловодители по подготовката на обявяването и публикуването на съдебните актове в ЕПЕП и ЦУБИПСА.

За периода от 01.01.2025 г. – 31.12.2025 г. няма забавяне на публикуването на съдебни актове.

Във връзка с гореизложеното искам да отбележа, че според мен, всеки един следващ, бъдещ административен ръководител на Военен съд-София следва не само да запази постигнатите добри резултати и практики в дейността на съда, но и да се стреми с всички сили да ги надгражда.

2. Проблеми в досегашната дейност на Военен съд - София.

Наред с успехите и добрите резултати във Военен съд-София, като всяка една структурна единица в системата на съдилищата си има своите проблеми.

След 2014г. се забелязва един сериозен спад в натовареността и дейността на Военен съд - София, който може да се обясни със следните причини: извеждане на държавните служители от главните дирекции

„Охрана” и „Изпълнение на наказанията” при Министерството на отбраната, МВР и ДАНС от подсъдността на военните съдилища, оптимизирането /съкращаването/ на състава на БА, текучество на оперативни работници и разследващи военни полицаи в служба „Военна полиция” - София, респективно в РС „Военна полиция” - София, от една страна, намаляване броя на военните прокурори и следователи, в резултат на оптимизацията на личния състав извършена в края на 2011 г. и извършеното реструктуриране на военните прокуратури и съдилища в началото на м. април 2014 г., а от друга, увеличаване района на териториалната компетентност на Военен съд -София.

Административното ръководство на Военен съд-София следва да приеме факта, че работещите в отбранителния сектор и във военизираните структури, в голямата си част са интелигентни и високообразовани хора, които не са криминално проявени. Това говори, че престъпността в тази сфера е скрита, насочена към такива „интелигентни” престъпления, като подкупи, сключване на неизгодни сделки, длъжностни присвоявания, умишлена безстопанственост и т.н.

На тази латентна престъпност следва да се противопоставят адекватни мерки, свързани с бързото, срочно и качествено решаване и приключване на делата. В тази връзка е необходимо да се активизира дейността на СВС, с цел- увеличаване на ефективността и натовареността на съда, както и създаване на по-добри условия за равенство и състезателност на страните в съдебния процес.

По този начин не само рязко ще се подобри качеството и ефективността на дейността на Военен съд-София, но и ще се избегне стихийност в обема и натовареността на работата му, както и ще се отговори по един безапелационен начин на очакванията на обществото за ефективност и резултатност в дейността на съдебната система, в частност в системата на военното правораздаване.

Необходимо е също така да се използва по-често възможността председателите на съдебни състави да сезират съветите на съответните адвокатските колегии за недопустимо процесуално поведение на адвокати, което би ангажирало дисциплинарната им отговорност и би спомогнало за по- добра организация на бъдещата им работа.

Необходимо е съдията-докладчик по делата в СВС по-стриктно и точно да следи и да упражнява необходимия контрол върху пълноценното,

точно и своевременно изпълнение на правомощията и задълженията на лицата по призоваването. При осъществен надзор и контрол върху дейността по призоваването пропуски в тази насока могат да бъдат констатирани и установявани по-рано и своевременно да бъдат отстранявани.

В практиката на СВС не трябва да се допускат никакви случаи на отлагане на делата, поради пропускане или несвоевременно призоваване на служебен защитник, при условие, че такъв е бил назначен по съответния за това ред и същият е взел участие в досъдебната фаза или в предходната инстанция по време на съдебната фаза на процеса.

Необходимо е заседанията в СВС да се насрочват ритмично през кратки периоди от време - не повече от един месец, като се определят и резервни дати. Не следва да се допуска неоснователно и недопустимо връщане на делата във фазата на досъдебното производство, а конкретно и точно да се преценява дали допуснатото на досъдебното производство нарушение на процесуалните правила е съществено и отстранимо. Съгласно чл.7 от НПК съдебното производство заема централно място в наказателния процес, а досъдебното производство има подготвителен характер.

С цел преодоляване на случаите, при които поради фактическата и правна сложност разглеждането на делото изисква продължително време, следва да се използва процесуалната възможност, визирана в НПК, съобразно която съдът може да привлече запасен съдия или съдебен заседател, които да присъстват при разглеждането на делото от началото на съдебното заседание с права на член от състава, освен да вземат участие в съвещанието и в решаването на въпросите по делото, а когато възникне необходимост, и да заместят член от състава на съда.

С оглед недопускане на проблеми от организационен характер Административният ръководител на Военен съд-София - Председателя на СВС следва постоянно и непрекъснато да контролира спазват ли съдия-докладчиците по делата възложените им от закона задължения по подготовката и разглеждането на делата. Неглижирането на тези задължения винаги води до неоправдана забава при разглеждането и решаването на делата, до изразходването на финансови средства за заплащане на техните разноски и до създаване на усещане в обществото за дефицит на необходимия професионализъм.

IV-Стратегически цели и управленски приоритети. Набелязване на цели за развитието на СВС и мерки за тяхното достигане.

Стратегическите цели и управленските ми приоритети ще бъдат съсредоточени и насочени в усилията ми към утвърждаването на Военен съд-София като модерна , високопрофесионална и обществено уважавана съдебна институция, която съчетава високо качество на правораздаването с ефективно административно управление. За постигането на тази цел ще бъдат предприемани последователни действия за оптимизиране на вътрешната организация на работа, за подобряване на административните процеси за повишаване на професионалната мотивация, както на съдиите, така и на съдебните служители.

Един от основните управленски приоритети ще бъде създаването на устойчива организационна среда, основана на доверие , професионално уважение и открит диалог. Ефективно управление не се постига чрез формален административен подход , а чрез ясни правила , предвидимост при вземане на решения и активно участие на съдиите и съдебните служители при обсъждане на въпросите , свързани с организацията на работа.

Друг основен управленски приоритет ще бъде кадровата обезпеченост на съда. При установяване на обективна необходимост ще бъдат изготвяне мотивирани предложения до ВСС за оптимизиране на щатната численост на съдийския състав и съдебната администрация. Подобни предложения ще бъдат основани на задълбочен анализ на действителната натовареност , на характера и сложността на разглежданите дела и на организационните потребности на институцията.

Друг основен приоритет ще бъде непрекъснатото подобряване на организацията на съдебната дейност. Ще бъде извършен периодичен анализ на всички дела, на сроковете за изготвяне на съдебните актове и на административните процеси, свързани с образуването , разпределението и приключването на делата.

Друг основен приоритет ще бъде обърнато и отделено на случайното разпределение на делата като една от основните гаранции за независимостта и безпристрастността на съда. Всяко отклонение от установените правила следва да бъде своевременно анализирано и

отстранявано в рамките на предоставените от закона правомощия.

Друг основен управленски приоритет ще бъде развитието на електронното правосъдие като основно направление за модернизация на съдебната система. Ще работят за по-ефективно използване на Единната информационна система на съдилищата, за оптимизиране на електронния документооборот и за повишаване на дигиталната компетентност на съдиите и служебните служители.

Друг основен приоритет ще бъде изграждането на активна институционална комуникация. Военен съд-София ще продължи и ще подобри поддържането на добрите професионални отношения с Висшия съдебен съвет, Националния институт на правосъдието, Военно-апелативния съд, органите на съдебната власт и другите държавни институции.

Друг важен управленски приоритет ще бъде повишаването на общественото доверие в съдебната власт. Доверието се изгражда чрез професионализъм, откритост, прозрачност и последователност в работата.

Важен приоритет в работата на административният ръководител ще бъде осигуряването на постоянна оценка на постигнатите резултати. В тази връзка ще бъде извършван периодичен анализ на административната дейност, на натовареността на съдиите, на сročността на съдебните производства, на ефективността на вътрешната организация и на качеството на административното обслужване.

В случай че ми бъде гласувано доверие и ако бъда избран за административен ръководител ще положа активни усилия за постигане на следните цели за развитието на Военен съд-София:

- пълно кадрово обезпечаване на съдийския състав на СВС, както и на личния състав от съдебни служители.

- повишаване нивото на професионална подготовка на военните съдии в СВС, чрез ежесечни провеждания на обучения с актуална практическа насоченост, свързани с конкретни слабости, пропуски, недостатъци в работата им;

- специализирана чуждоезикова подготовка;

- с оглед делата с фактическа и правна сложност, както и делата за компютърни престъпления и делата, свързани с националната сигурност и защитата на класифицираната информация е необходимо задълбочено и

подробно обсъждане на въпросите, които се обсъждат в разпоредителното заседание. В тази връзка в разпоредителното заседание категорично не трябва да се обсъждат нарушения, свързани с допускането, събирането, проверката и оценката на доказателствата и доказателствените средства, което да бъде повод за връщането на делата в досъдебното производство.

- повишаване нивото на професионална подготовка на съдебните служители, чрез включване в обучителни мероприятия, съобразени с конкретните нужди, поддържане на висок стандарт за обслужване на гражданите и спазване на етичните правила;
- стриктно спазване на случайното разпределение на делата в СВС;
- създаване на условия за разглеждане и решаване на делата в разумни срокове, ритмично и при осигуряване на необходимата методическа помощ и контрол от страна на Военно-апелативния съд;
- приоритетно разглеждане и бързо решаване на делата с предмет: престъпления във връзка с провеждане на обществени поръчки за модернизирание и материално осигуряване на Българската армия; престъпления свързани с изпълнението на военната служба; престъпления извършени от български военнослужещи в задгранични мисии в чужбина, престъпления свързани със съхранението и разходването на имущество, както и на финансови средства във военните формирования.
- подобряване качеството и сročността на разглеждане и решаване на делата, чрез ефективното използване на електронните регистри за осъществяване на контрол от страна на административния ръководител;
- предоставяне на възможност за навлизане на млади магистрати в управленската дейност на СВС
- поддържане на постоянен и коректен контакт с медиите, при стриктно спазване на съответните правила в СВС, както и недопускане на разгласяване на класифицирана информация по дела, които са на производство в СВС.

Идеите и вижданията ми за по-добро управление на съда са свързани с възприемането на всичко положително и прогресивно, което е постигнато до момента в СВС и същевременно с това активно надграждане върху постигнатото до момента, за да бъдат постигнати европейските стандарти по приложението на закона в условията на неотменимите европейски принципи – върховенство на закона, защита на човешките права и равен достъп до правосъдие.

Считам , че за целта и с оглед достигането на високи стандарти и постижения в съдебната дейност на СВС е необходимо да бъдат приложени следните мерки и дейности, свързани с изпълнението и реализирането на долупосочените приоритетни задачи, а именно:

1./ Оптимизиране и рационализиране управлението на съда за обезпечаване на ефективно, качествено, срочно и достъпно правораздаване;

За реализиране на тази задача е необходимо прилагането на следните мерки:

- организиране на отговорно, компетентно и активно административно ръководство;
- ефективно, бързо и срочно разглеждане и решаване на делата;
- информационно и технологично модернизиране на съда;
- усъвършенстване и оптимизиране дейността на съдебния администратор по отношение на управлението на съдебната администрация;
- внедряване на екипния принцип в работата на ръководството на съда като същността на този принцип се изразява в съвместно и общо изпълнение от административното ръководство на възложени сложни, комплексни управленски задачи, за да може да бъде взето най-правилното и законосъобразно управленско решение;
- организиране на обучения за ръководството на съда относно придобиване на лидерски умения и работа в екип;

2./ Развитие на кадровия потенциал;

За реализиране на тази задача е необходимо прилагането на следните мерки:

- усъвършенстване на процедурите за подбор и кариерно развитие на съдебните служители;
- увеличаване и оптимизиране на щата за военни съдии и съдебни служители;
- участие в международни програми по Европейско право в съответствие с европейското законодателство;
- създаване на професионални, високостандартни и ефективни условия в СВС за мотивиране на компетентни, продуктивни и

отговорни съдебни служители и военни магистрати;

- участие в обучителни курсове и семинари, организирани от НИП с цел - непрекъснато и постоянно усъвършенстване на нивото и квалификацията на магистратите и служителите;

- организиране и провеждане на специализирана подготовка на военните магистрати , включваща придобиване на специализирани познания в специфични области като : международно хуманитарно право/ закони и обичаи за водене на война/; защита правата на човека по време на въоръжен конфликт; международни правни актове, уреждащи статута на военнослужещи по време на пребиваване в бази на чужда територия и по време на мисии и операции извън страната;

3./ Постигане на европейските стандарти в правораздаването;

За реализиране на тази задача е необходимо прилагането на следните мерки:

- уеднаквяване на съдебната практика с тази на военните съдилища от страните –членки на НАТО;
- изучаване и прилагане на решенията на ЕСПЧ;
- участие в международни обучителни семинари, курсове и мероприятия с цел- уеднаквяване на съдебната практика и постигане на европейски стандарти в правораздаването;

4./ Повишаване качеството на правосъдие в работа на СВС и дисциплиниране на съдебния процес в СВС;

За реализиране на тази задача е необходимо прилагането на следните мерки:

- гарантиране на равен достъп до правосъдие на всеки гражданин с оглед осигуряване на защита от престъпни посегателства , укрепване на законността и правилното прилагане на закона;
- бързина, срочност и ефективност при разглеждане на делата;
- планиране, отчетност и контрол на съдебната дейност в СВС;
- ефективно използване в пълен обем на възможностите на

информационните технологии и на статистиката във връзка с отчитането резултатите и постиженията в работата на СВС;

- ежесмесчен контрол върху висящи и спрени съдебни производства;

- ежесмесчен контрол върху срочността на изготвяните съдебни актове;

- изготвяне на статистически отчети и анализи от ръководството на съда с оглед планирането на бъдещата дейност и подобряване на отделните показатели от работата на съда;

- изготвяне на месечни анализи относно проблемите в СВС и предприемане на правилни и адекватни управленски решения;

- периодичен, шестмесечен анализ на съдебната практика на съдилищата от съдебния район;

- създаване на организационна възможност за работа в постоянни екипи, състоящи се от: военен съдия - съдебен секретар - съдебен деловодител;

5./ Изготвяне на подробни, актуализирани правила и процедури при работа с класифицирани материали по отношение на класифицираните съдебни дела в СВС, както и по отношение на работата в СВС с други класифицирани материали и друга класифицирана информация, включително такава от ЕС и НАТО;

За реализиране на тази задача е необходимо прилагането на следните мерки:

- определяне на допълнителни изисквания за надеждност и защита на класифицираната информация при нейното създаване, обработване, съхраняване и правилно определяне нивото на класификация, неговите промени или премахване в документите и съдебните дела в СВС;

- извършване на ежесмесчни и внезапни периодични проверки на отчетността и движението на материалите и документите в регистратурите за класифицирана информация;

- завеждане на отчет на всички констатирани случаи, свързани с нерегламентиран достъп до класифицирана информация и на взетите мерки, за което се информира незабавно ДКСИ;

- разработване на подробни и осъвременени планове за

защита на класифицираната информация при положение на война, военно или друго извънредно положение;

- организиране и провеждане на периодично обучение за защита на класифицираната информация от съдебните служители в СВС;

6./- Повишаване на общественото доверие и прозрачността във връзка с работата и дейността на СВС ;

За реализиране на тази задача е необходимо прилагането на следните мерки:

- изготвяне и прилагане на съвременна медийна стратегия за обезпечаване на обективност и своєвременност на съдебната информация както по отношение на движението и срочността на делата, така и за работата на СВС;

- поддържане на връзки с обществото и медиите в рамките на законно допустимото и чрез говорителя на СВС;

- подобряване на диалога между СВС и гражданите чрез активизиране на съдебната администрация в СВС за получаване на качествени, бързи, своєвременни и достъпни административни услуги;

- усъвършенстване, актуализиране и подобряване на Интернет – страницата на СВС;

- организиране на периодични работни срещи с военни съдии от другите военни съдилища;

- продължаване и подобряване на въведената позитивна практика „Дни на отворени врати“ , за да бъде запозната обществеността с дейността на Военен съд-гр.София;

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

Уверявам Ви, че ако получа Вашето доверие и ако бъда избран за административен ръководител-председател на Военен съд - София ще вложи цялото си старание, професионален опит и отговорност, за да реализирам идеите, изложени в настоящата

концепция.

В случай , че бъде избран за административен ръководител, ще се ръководя от принципите на законосъобразно управление , ефективно взаимодействие с органите на военното досъдебно производство и ръководството на въоръжените сили , както и с останалите държавни институции за постигане на устойчиво добри резултати и повишаване на общественото доверие към Военен съд-София.

10.08.2026г.

Гр.София

С уважение:

~~/д-р Христо Христов/~~